

MEYA: Şînkayî,
Xweşîkbûn û
Jin

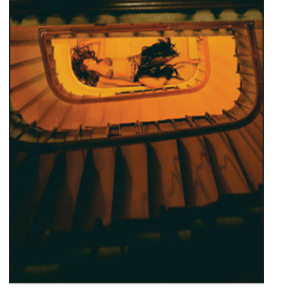
Kurdî • rûpel 10

Doğa ile Barış:
Ekolojik Yaşamın
İlkeleri

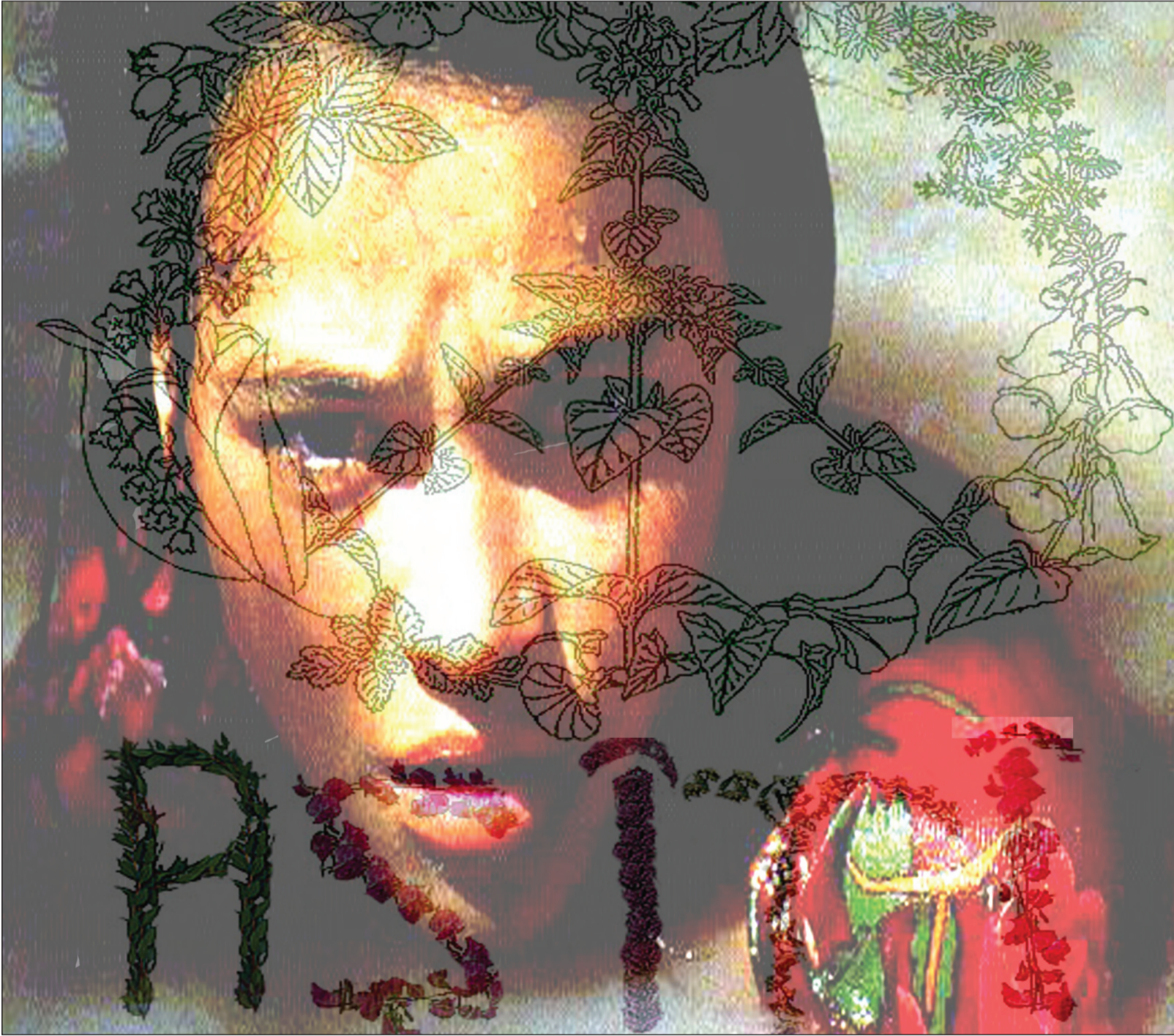
Ekolojik Bakış • sayfa 16

Sanatla Kadının
Yaşadığı
Trajedileri
Anlatmak

Kültür-Sanat • sayfa 13

BARIŞ İÇİN ŞİDDETE SON!

YJA AVRUPA'DAN ŞİDDETE KARŞI KAMPANYA

YJA Avrupa Örgütü "Kadına Karşı Şiddete Hayır" günü olan 25 Kasım'a kadar şiddete karşı eylem kampanyası başlattı. 25 Ekim'de başlayan kampanya bir ay sürecek.

sayfa 5

BARIŞ, BİR ANNENİN SICAK GÜLÜMSEYİŞİDİR

Dört yıldır Özgür Kadın Hareketi çalışmalarında yer alan Beritan Doğan, KKK'nin ilan ettiği ateşkes sürecini kadın cephesinden ele alarak, kadınların yapabileceklerini değerlendirdi.

sayfa 3

newaya *Şin*

Yaşamın kavgayla değil, hoşgörüyle, karamsarlıkla değil, umutla; şiddetle değil, barışla yeniden yaratılabileceğine dair olan inancımızı taşıyan Kasım ayında siz okuyucularımıza yeniden "merhaba" diyebilmenin sevincini yaşıyoruz.

sayfa 3

✓ Erkeğin Dönüşümü -II-/Dosya sayfa 6

✓ Kasımın Kızılaştıran Dinginliği/Genç Kuşak sayfa 7

✓ Şiddete Karşı Kadın Duruşu/Perspektif sayfa 9

✓ Krietiek Tegen De Eer Wraak/Dutch sayfa 12

✓ Müzikte Efsane Kadınlar/Kültür-Sanat sayfa 14

✓ Basur (Hemoroid)/Sağlık sayfa 17

✓ Yaşamdan Kesitler -III-/Yaşam sayfa 19

İnsanlığın İki Milyon Yıl Ömrü Kaldı!

İspanya'da 22 milyon yıllık fosilleri inceleyen bilim adamları, buradan yola çıkarak insan ırkının dünyadan yok olacağı tarihi hesapladılar.

Bulgularını bilim dünyasında saygın bir yeri olan "Nature" adlı dergide yayımlayan jeolog ve paleontologlar, incelenen fosillerin ışığında memeli türlerinin ortalama 2.5 milyon yıl ömrü

İspanya'da 22 milyon yıllık fosilleri inceleyen bilim adamları, buradan yola çıkarak insan ırkının dünyadan yok olacağı tarihi hesapladılar.

kaldığını doğruladılar.

Hollanda Utrecht Üniversitesi'nden Jan Van Dam Başkanlığındaki araştırmacılar, astronomik etkiler dolayısıyla yerkürenin yörüngesinde her 2.5 milyon yılda bir değişiklikler meydana geldiğini belirlediler.

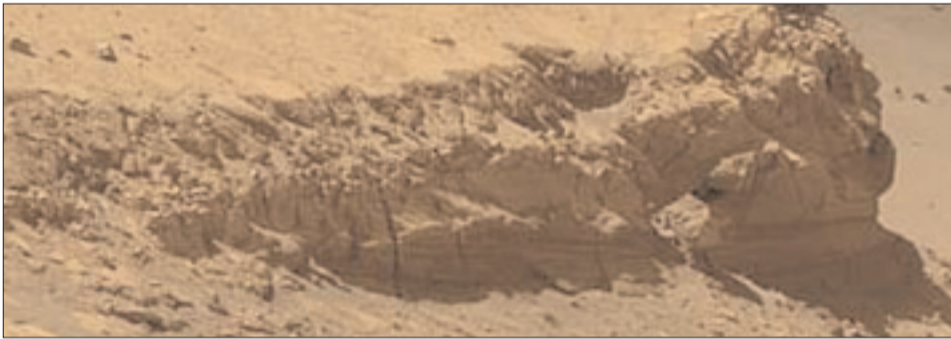
Bu durumun dünyayı güneşe fazla yaklaştırmaktan koruduğunu ve büyük ölçekli bir soğumayı tetiklediğini ortaya çıkaran bilim adamları, bunun so-

nucunda ortaya çıkacak yeni bir buz çağına insan yaşamını ortadan kaldıracığı sonucuna vardılar.

Buna göre bilim adamlarının hesaplamaları doğrultusunda yeryüzünde yaklaşık 250 bin yıldır varolan modern insanın yok olacağı tarih, 31 Ekim 2.252.006.

Genç Bilim Dergisi

Victoria Krateri ilk kez görüntülendi

Beş futbol stadyumu büyüklüğündeki dev kraterin Opportunity'nin keşfedeceği çok şey bulunduğunu gösterirken, NASA'da görevli bilim adamları, şimdi Opportunity'yi kraterin içine güvenli şekilde indirecek ve sonra dışarı çıkaracak uygun yolu bulmaya çalışıyor.

Mars yüzeyindeki en büyük kraterlerden biri olan Victoria Krateri görüntülendi. Mars'ın yeni fotoğraflarını yayınlayan Amerikan Havacılık ve Uzay Dairesi'nin (NASA) bilim adamları, görev süresini katbekat aşan Opportunity robotunu Victoria Krateri'nin içine nasıl indirecekleri konusunda karar vermeye çalışıyorlar.

Ocak 2004'te 90 günlük görev için Mars'a gönderilmesine karşın bunu 10 kat aşan Opportunity ve Kızıl Gezegen'in yörüngesindeki yeni uzay aracı Mars Reconnaissance Orbiter'in 3 gün önce çektiği, ancak NASA tarafından yeni yayınlanan yeni yüksek çözünürlüklü görüntüler, Victoria Krateri ile ilgili önemli bilgiler içeriyor.

MRO'nun Dünya'ya geçtiği fotoğraflardan birinde Opportunity küçük bir nokta şeklinde kraterin köşesinde görünürken, yeni görüntülerde büyük kraterin kenarlarında küçük kraterler, kum ve kayadaki izler, rüzgar erozyonunun kanıtları ve sarp duvarlardaki kaya katmanları göze çarpıyor.

Mars projesinin katılımcılarından Cornell Üniversitesi'nden Jim Bell, Opportunity ve MRO'nun gönderdiği yeni fotoğraflarla ilgili olarak, "Bu hafta benim için yeni bir kitabı okumaya başlamak gibi, belki gizemli bir roman gibi" diyor.

MRO'nun gönderdiği fotoğraflar, beş futbol stadyumu büyüklüğündeki dev kraterin Opportunity'nin keşfedeceği çok şey bulunduğunu gösterir-

ken, NASA'da görevli bilim adamları, şimdi Opportunity'yi kraterin içine güvenli şekilde indirecek ve sonra dışarı çıkaracak uygun yolu bulmaya çalışıyorlar.

Aynı zamanda bu dev kraterin, kendisine biçilen ömrü çoktan aşan robotun "son nefesini verebileceği" yer olabileceğini düşünen Cornell Üniversitesi'nden Steven Squyres, Kızıl Gezegen'in uzak bir noktasındaki Gusev Krateri'nde çalışmalarını sürdüren diğer robot Spirit gibi, Opportunity'nin de son günlerini Victoria Krateri'nde geçirebileceğini belirtiyor.

NASA'nın Mars'ta yaşam belirtisi arayan ikiz robotlarından Opportunity, yaklaşık 21 haftalık yolculuğunun ardından, şimdiye kadarki en büyük hedefi olan Victoria Krateri'ne kısa süre önce ulaşmıştı.

NASA'da görevli bilim adamları, bunu Mars'ın keşif çalışmalarında bir mihenk taşı olarak gördüklerini ve özellikle Kızıl Gezegen'in geçmişine ilişkin sorulara açıklık getirmesini beklediklerini söylemişlerdi.

Daha önce iki krater daha incelenen ve şimdiye dek 9,2 kilometreden fazla yol kat eden Opportunity ile Kızıl Gezegen'in başka bir noktasında araştırmalarını sürdüren ikizi Spirit, 90 günlük görev sürelerini çoktan aşarak 900 günü aşkın süredir Mars'ı incelemeye devam ediyor.

Bilimsel keşifler için yeni devreye giren MRO ile birlikte NASA'nın Mars Global Surveyor ve Mars Odyssey uzay araçları da Kızıl Gezegen'i yörüngeden gözlemliyor.

Haber Merkezi

'İki anneli' embriyon

Britanyalı bilim adamları, iki anneli embriyon klonlaması için gereken izni aldı. Uzmanlar iki anneden alınacak yumurta hücrelerinden tek bir embriyon oluşturarak bazı kalıtsal hastalıkların önüne geçmeyi planlıyor.

Genetik klonlamada yeni bir çığır açabilecek araştırmada embriyon çekirdeğinin bir başka anneden alınacak yumurta hücresine yerleştirilmesi amaçlanıyor.

Çekirdeğin bir başka hücreye taşınması sayesinde hücre içindeki mitokondrilerden kaynaklanan kas hastalıkları gibi kalıtsal hastalıklar önlenebilecek. Kobaylarda ki deneyleri başarıyla sonuçlanan, Prof. Dr. Doug Turnbull önderliğindeki Newcastle Üniversitesi ekibi, çalışmalarını insanlar üzerine taşıyacak.

BBC-Londra

newaya \$in

Barış, Bir Annenin Sıcak Gülümseyişidir

Yazarlar barışı yazmalı, sanatçılar barış şarkılarını söylemeli, siyasiler daha cesur olmalı ve elini taşın altına koymalı. En önemlisi de kitlesel olarak alanlara çıkarak hep bir ağızdan Kürt'üyle Türk'üyle bütün halklar olarak barışı haykırmalıyız.

Silahın sonsuza dek sonuç alma yöntemi olmaktan çıkarılmak ve bir daha kullanılmamacasına gömülmek istemesine dair olan umudun yanı sıra, bir son fırsat olarak değerlendirilmesi gereken ateşkes sürecine olumlu bir karşılık verilmemesi halinde, sonu gelmez bir kördüğüm içerisine girilecek bir tarihin başlangıcı olarak görüyoruz Kasım Ayını. Kürt'ü ve Türk'üyle, aydını ve sivil toplum örgütleriyle, devrimci-demokrati hatta milliyetçisiyle herkesin sevinçle karşıladığı bu süreci bir adım ileriye götürmek için daha ne bekleniyor? Barış istemi baskın gelmesine rağmen neden bu duraksama, belirsizlik? Bu yönüyle tam bir duygular karmaşasının yaşandığı aydır Kasım Ayı.

Kasım Ayı, aynı zamanda "kadına karşı şiddete, kadın katliamlarına dur!" dendiği aydır. Her olayda yaşanan vahşeti irkilerek izliyoruz. Kadın kimliği anı anına her yerde şiddet tehdidi altında yaşıyor. Yaşadığımız bu süreçte egemen toplumsal anlayış tarafından çizilen sınırların dışına çıkması halinde, kadına en ağır cezalar müstehak görülüyor. Bu noktada sorunların bizden uzak olmayıp, aslında tam içimizde yaşandığını hissetmemiz ve bir şeyler yapmaya çalışmamız önemlidir. Bu nedenle Kadın Katliamlarına Karşı Mücadele Günü'nü sırf bir güne sığdırmamak, bunu ay boyunca bir kampanya gibi ele almak gerekmez mi?

Eğer siyasetin temel dinamiklerini belirleyen şey toplumsal yapıysa ve egemen güçler kendi siyasetlerinin başarısını toplumsal dinamiklerin zayıflatılması üzerinden gerçekleştiriyorlarsa, bizim de kadın olarak bu alana müdahale etmemiz barışa bir katkı olacaktır. Türkiye ve dünya gündemine bir bomba gibi düşen ateşkes tartışmaları ve 25 Kasım Kadın Katliamlarına Karşı Mücadele Günü dolayısıyla, bu sayımızda kadınların barışa dair umut ve hayallerini, çözüm önerilerini ve önümüzdeki süreçte başlayacak eylemlilikleri yansıtan röportaj, demeç, perspektif ve haberlere geniş yer verdik.

Gazetemizin Kürtçe sayfasında, MEYA Sosyal ve Danışmanlık Merkezi'nin amaç ve projelerine ilişkin Gülay Söker'le yaptığımız röportaja yer verdik. Savaşın ve tutuculuktan derin yaralar alan Silvanlı kadınların biraz nefes alabilecekleri, sosyal-kültürel olarak kendilerini geliştirebilecekleri bir mekanı kurmak istemelerindeki gayreti, diğer kadınların da mutlaka örnek almaları gereken bir yöndür diye düşünüyoruz ve bu röportajı okunmaya değer buluyoruz.

Herhangi bir erkeğin suçunun ceremesini çeken, hapis hayatından beter hayatları yüzünden ölümü seçen, ve cezaların en ağır olanı ölümden de beter bir cezaıyla, tanımadığı bir insana ömür boyu mahkum olan kadınlar... Kültür ve Sanat sayfasında sanatla kadının yaşadığı trajediyi konu edinen yazıda bir trajedinin veya çirkinliğin estetiğe edilerek yansıtılmasını konu edinen Bennu Gerede, sanatın gücüyle en katı duvarları bile yıkmayı kafasına koymuş.

Röportaj sayfasında 1 Ekim 99 da Koma Komelen Kürdistan Önderi Abdullah Öcalan'ın çağrısıyla barıştaki samimiyet ve ısrarın göstergesi olarak bir grup arkadaşıyla birlikte dağdan inip TC'ye giden Yüksel GENÇ ile barış ve ateşkes üzerine yapılan röportajı yayınlıyoruz.

Biz barış suyunun en sert kalpleri dahi yumuşatabileceğine dair olan inancımızı belirtiyor, esenlikler diliyoruz.

Dört yıldır Özgür Kadın Hareketi çalışmalarında ve şu anda yürütmesinde yer alan Beritan Doğan'dan KKK'nin ilan ettiği ateşkesi kadın cephesinden değerlendirmesini istedik. Türkiye'de yaşayan kadınların ateşkesine dair umutlarını, nasıl bir barış istediklerini, Özgür Kadın Hareketi olarak barışa yapacakları katkıları ve bu çerçevede geliştirecekleri eylemsellikleri sorduk.

• **Her kesim kendi cephesinden ateşkesi değerlendirip yorumluyor. Siz kadın cephesi olarak ateşkesine nasıl bakıyorsunuz?**

Savaşlar insanlık tarihi boyunca hep yıkımları, acıları ve büyük travmaları beraberinde getirmiştir. Kadın bu gerçekliğin içerisinde her zaman en fazla tahribata uğrayan kesim olmuştur. Elbette bundan ötürü, barışı istemek bizim temel felsefemiz, temel yaklaşımımızdır. Bu anlamda ülkemizdeki bu kirli savaşın daha fazla sürmeden bitirilmesi adına böyle bir ateşkesi oldukça anlamlı buluyor, büyük değer biçiyoruz.

Kürt Halk Önderi Öcalan'ın son derece zor koşullar altında, büyük bir tecrit ve izolasyon ortamında yaptığı ateşkes çağrısına, KKK Yürütme Konseyinin ateşkes ilanı ile cevap vermesiyle başlayan bu süreci oldukça önemli ve tarihi bir fırsat olarak görüyoruz.

• **Ateşkes, şu ana dek yaptığınız eylemlerde dile getirdiğiniz istemlerinize zemin oldu mu?**

Geçmiş süreçlerdeki ateşkeslerde başta hükümetler olmak üzere devletin yetkili kuruluşları, sivil toplum kurumları ve uluslar arası güçler gerekli çabayı sarf etmediler ve çözümsüzlük politikalarında ısrar ettiler. Bu da binlerce insanımızı yitirmemize, bir o kadarının da yerlerinden yurtlarından olmasına, binlerce hektarlık ormanımızın yanmasına neden oldu. Evleri yakılan ve zorla göç ettirilen halkın metropollerde büyük sıkıntılar yaşamasını beraberinde getirdi. Yaşanan savaş, Türkiye'yi dünyaya ve kendi toplumuna karşı borçlu kıldı. Yoksullar daha da yoksullaştı, toplumsal sorunlarda patlama oldu. Yürütülen provokasyonlar birbirine tahammülsüzlüğü ve bununla birlikte linç kültürünü geliştirdi. Barışın aciliyeti farklı kesimlerce de bir kez daha anlaşıldı. Ve bugün ateşkes sürecinde katkısı bulunan tüm güçleri harekete geçirdi. Bizler ateşkes sürecinin gelişmesinde kat-

kısı olan güçleri bu çabalarından dolayı destekliyoruz. Başta DTP olmak üzere, Irak Cumhurbaşkanı Celal Talabani'nin, Avrupa Parlamenterlerinin, Türkiyeli aydınların, sivil toplum örgütlerinin, barışseverlerin ve tabii ki kadınların çabalarının bu anlamlı adımda büyük katkıları olduğuna inanıyoruz. Dileğimiz odur ki; ilki 1993'te başlayan ve 1 Ekim'de beşinci kez ilan edilen ateşkes daha öncekilerin bir tekrarı olmasın ve çift taraflı bir ateşkes dönüşün.

• **Kadın Hareketi olarak bu süreçte yönelik ne gibi eylemler düşünüyorsunuz? Barışa ne gibi katkılarınız olacak?**

Tartışmalarımız ateşkes ilanının öncesinden başlamış, ilanıyla yoğunlaşmıştır. Yerelde, mahallelerde kadınlarla yoğun tartışmalar yürüteceğiz. Barış çalışmalarını yürütmek üzere bir birim oluşturulacak. Operasyonların devamı halinde operasyon bölgelerine gidilecek. Ayrıca oluşturulan Diplomasi Birimi, siyasetçi, yazar, sanatçı ve aydınlarla, içerde ve dışarda diplomasi faaliyetlerini sürdüreceğiz. Batman'da 25 Kasım'da kitlesel bir miting yapacağız. Mitingi kadın intiharlarının yoğunca yaşandığı kent olan Batman'da yapmamız ve 25 Kasım'ın "Kadına Şiddete Karşı Hayır!" günü olması ve barışı daha yüksek sesle, binlerle haykıracak olmamız da önemlidir. Diğer illerimizde de miting, toplantı ve seminer çalışmalarımız olacak. Ayrıca farklı çevrelere de ulaşıp onları duyarlı kılma ve sürece katma gibi çalışmalarımız olacak.

KKK Önderi Sayın Abdullah Öcalan'ın açıkladığı "bu son şanstır, bu şans değerlendirilmezse, benim yapacağım bir şey kalmaz"

uyarısını kesinlikle dikkate alıyoruz. Bu dönemde yapılan operasyonlar gösteriyor ki, çözümsüzlükte ısrar eden kesimlerin provokasyonlara başvurma olasılığı yüksektir. Bütün ilgili kesimler ateşkes çağrısında bulunmuş, KKK de buna olumlu yanıt vermiştir. Çağrıda bulunan kesimlere daha büyük sorumluluklar düşüyor. Yazarlar barışı yazmalı, sanatçılar barış şarkılarını söylemeli, siyasiler daha cesur olmalı ve elini taşın altına koymalı. En önemlisi kitlesel olarak alanlara çıkarak hep bir ağızdan Kürt'üyle Türk'üyle bütün halklar olarak barışı hep bir ağızdan haykırmalıyız.

"Yeter artık, barış olsun!" diyerek, annelerin ağlamasını, hayatlarının baharında oğulların ve kızların yaşamlarını yitirmelerini istemiyoruz. Yunanlı şair Yannis RİT-SOS barış adlı şiirinde bunu en güzel şekilde dile getirmiş:

Barış sınıksız kenetlenmiş elleridir insanların

Sıcacık bir ekmektir o, masası üstünde dünyanın.

Barış, bir annenin gülümseyişinden başka bir şey değildir

Ve toprakta derin izler açan sabanların

Tek bir sözcüktür yazdıkları:

Barış

Ve bir tren ilerler geleceğe doğru Kayarak benim dizlerimin rayları

üzerinden

Buğdayla ve güllerle yüklü bir

tren. Bu tren barıştır işte

Kardeşler, barış içinde ancak

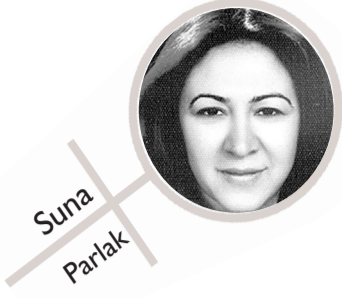
Derin derin soluk alır evren

Tüm evren, taşıyarak tüm düşlelerini

Kardeşler uzatın ellerinizi

Barış budur işte...

Kadına dair

Suna
Parlak

Şiddete HAYIR!

Bu yazıda ne şiddetin tanımını yapacağım ne de kadına yönelik şiddetin neleri kapsadığına ve nasıl uygulandığına değineceğim. Çünkü 21. yüzyılın ilk çeyreğinde bile kadınlar hala “et”leri yüzünden öldürülüyor.

Et tabiri biraz ağır kaçtı, ama buda pek sayın Mısır kökenli Avustralya müftüsü El Hilali’ye ait bir kavram. Müftü El Hilali Avustralya basınına verdiği bir demeçte başörtüsü takmayan kadınları “et”e benzetmişti. Gerçi pek sayın zat-ı muhterem müftü sonrasında sözlerinin arkasında durmayarak tercümenin azizliğine uğradığını söylemiş, üstüne bir de özür kondurmuştu ama kadınlar hakkında “böyle düşünmüyorum” dememişti. Öyle ya tenimiz, saçımız, görünen görünmeyen tüm organlarımız erkeklerin şu ya da bu şekilde iştahını kabartacak “et” sınıfına girdiğinden, kendimizi onların nefislerinden korumalıydık. Bu anlayışa göre giysilerimiz bizim vitrinimiz olduğundan ve de kadınlar tek bir adamın üzerine kayıtlı sayıldığından allı dalı giysilerle diğer adamlarında ilgisini çekmemek, bu vitrini kara bir örtüyle kapatıp bizi yani etimizi yiyecek sahibimizi beklemeli, kurbanlık kuzu olmalıydık.

El Hilali örtünün derken İngiliz, Belçikalı, Hollandalı, bilcümle Avrupalı da “örtünme” diye buyurdu. Ee tabi, hem adamın memleketinde yaşayacaksın, hem de adamın kurallarına uymayacak, onların alışık olduğu kadınlar gibi olmayacaksın. Modern, ilim irfan sahibi Avrupalı erkeğin gözü önünde Doğu’nun kılık kıyafetiyle dolaşacaksın. Ne cesaret!

Gerçi bir dönemler binbirgece masallarının hayalleriyle büyümüş, prens, padişah ve emirlerin haremelerindeki peçeli cariyelerden birini görebilmenin düşünüyormuş, şimdi o burun kıvrıldığı toprakları yüzlerce yıl sömürerek çil çil altınlar kazanmış olduklarını hafıza körü olan günümüz gençliği bilmiyor olabilir. Ama asıl sorun şu: Kadını peçenin altına sokmak isteyen de, peçeden çıkarıp “özgürleştirmek” isteyen de erkek. Biri islam adına, diğeri hristiyanlıktan beslenen avrupalılık adına ama daha çok da kendi eril nefsleri adına bunu yapıyor. Kimsenin kadını düşündüğü olmadığı gibi, “ey kadınlar, ya bir erkeğin ya da tüm erkeklerin olan sizler, bu konuda ne düşünüyorsunuz?” diyen de yok. Biri şark diğeri garp kurnazı, bedenimiz üzerinden politika yapmanın peşinde.

Gelgelelim diğeri “et” parçasına. Yani sözde “özel” olanına. Ama sadece kadın için “özel” olması gerekenine. Yine bizim coğrafyamızda kimi erkekler “kadın” avına çıkmış. Ellerinde mercek “şu kadın namuslu”, “şu kadın namussuz”, “aha şunun bekareti yok”, “bak bu evlenmeden hamile kalmış” diyerek çoğu çocuk genç kadınların kızlık zarlarını kontrolden geçiriyorlar.

Baba, amca, dayı, kardeş ya da koca (bu mutlu mesut aile tablosunda kimi zaman tecavüzcü de yer alabiliyor), yani ailenin erkeklerinin oluşturduğu zebaniler meclisi, suçu bir erkeğe inanmak ya da sevdiğini zannetmek olan o genç kadının hükmünü veriyor. Bir zamanlar çocuk doğurduğu için adına tapınaklar inşa edilip kurbanlar sunulan kadınların torunlarından 15’indeki Naile bu sefer kendisi kurban edildi. 15’indeki Naile’nin boynuna tirpanını geçiren abisi tüm erkeklerin “namusunu temizlemişti!”

Kadınların uzay turisti olduğu bir çağda kimi kadınlar hala saçları görünüyor diye “et”e benzetiliyor, basit bir zar yüzünden erkeklerin namuslu dünyasında namussuz ilan edilip katlediliyor.

Evet, kadınlar olarak her türlü şiddete karşıyız. Ama önce yaşam hakkımızı istiyoruz. Çok mu?

Dersimli Kadınlardan Bir İlk

Ana Fatma Kadın Dayanışma Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Diren Özkan, Dünya Kadın Vakfı’yla ortak yürüttükleri projenin gelecek neslin eğitimi noktasında büyük bir adım olduğunu ve bir ilki temsil ettiğini belirtti.

Ana Fatma Kadın Dayanışma Derneği ile Dünya Özgür Kadın Vakfı’nın ortak çalışması olan Çocuk Gelişimi ve Eğitimi konusunda öğretmen yetiştirme projesi için ilk adımlar atıldı

Ekim ayında Hollanda’nın Rotterdam şehrinde başlatılan staj çalışmasına anaokulu öğretmen adaylarından oluşan 18 kişilik bir grup Dersim’den katılım sağladı. Yaşları 20-36 arasında değişen 18 kişilik grup, iki ay sürecinde proje kapsamında stajlarını başta Hollanda’da ve daha sonra Almanya’da devam ettirecek.

Uzun bir süredir Dersim’de Anaokulu proje çalışmalarını yürüten Ana Fatma Kadın Dayanışma Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Diren Özkan projeleri hakkında gazetemize demeç verdi. Projenin oluşturulması açısından Dersim’de yaşayan kadınların talepleri temelinde yürürlüğe konduğunu ve bu temelde birçok kadına iş imkanı açılabileceğini belirten Özkan, şöyle devam etti: “Dersim’de çocuk gelişimi konusunda uzun bir tartışma sürecinden sonra eğitim çalışması yapma noktasında karar kıldık. İlk önce mahallelerde çocuk gelişimi konusunda seminerler düzenledik. Seminerleri veren arkadaşların bu konuda yetkinleşmesi gerektiği konusunda bir ihtiyaç açığa çıktı. Yine Dersim’de çocuk gelişimi konusunda okuyan kadınlar olsa da bunlara yeterli de-

recede iş imkanı ve istihdam sunulmadığı da açığa çıkınca, böyle bir projenin gerekliliği daha fazla hissedildi. Ayrıca gelecek neslimizin eğitimi istiyoruz.”

‘Projede destekçi kuruluşumuz Dersim Belediyesi’

Dersim’de kadınların yaşadığı sorunları tespit eden Ana Fatma Kadın Dayanışma Derneği, sorunların çözümü ve özellikle de bu projenin hayata geçirilmesinde karşılaştıkları maddi zorlanmalarda Dersim Belediyesi’nin kendilerine yardımcı olduğunu ve bundan dolayı Dersim Belediyesi’ni destekçi kuruluşları olarak gördüklerini dile getiren Özkan, konuşmasının devamında; “AB’den bazı temsilciler Dersim’e gelip böyle bir eğitim çalışmasının tanıtımında bulunmuşlardı. Biz de gerekli desteği özellikle çocuk gelişimi ve eğitimi konusunda almanın önemli olacağını düşündük. Haziran ayında projemizin kabul edildiğine ilişkin mektup aldık. Projenin hazırlanması ve maddi sıkıntılarının aşılması noktasında Belediye Başkanımızın desteğinin bize daha fazla güç verdiğini belirtebilirim” dedi. Projenin ilk hazırlık aşamasında kendileri açısından yaşanan sorunları bu şekilde aştıklarını ifade eden Özkan, projenin gerçekleştirilmesinde Avrupa ayağının Dünya Özgür Kadın Vakfı tarafından desteklenmesinin kadın birliği açısından önemli olduğunu da altını çizdi.

‘Dersim’de Kreş açmayı planlıyoruz’

Bu proje kapsamında eğitim almak için Dersim’den gelen 18 kadın adayın çok heyecanlı olduğu ve staj çalışmaları sırasında çokkulu bir katılım sergiledikleri, Dersim’de ilk kadın sivil toplum girişimciliğine örnek oluşturacakları gözlemlendi. Projenin staj bölümü tamamlandıktan sonra Dersim’e dönecek olan kadın adayların oldukça iddialı olduğunu belirten Özkan, sözlerinin devamında “bu proje bittikten sonra bir dizi seminer çalışması düşünüyoruz. İlk olarak Dersim merkezden başlayarak ilçelere, köylere kadar ulaşmayı hedefliyoruz. Burada staj gören arkadaşlarımızın çabalarıyla bazı alt yapı çalışmalarını da tamamladıktan sonra Dersim’de kreş açmayı planlamaktayız. Çünkü Dersim’de ihtiyaç olmasına rağmen çalışan kadınların çocuklarını bırakabilecekleri bir kreş yok. Çalışan kadınlarımızın bu şekilde acil bir ihtiyacı var. Böyle bir çalışma hem çalışan kadınlar hem de arkadaşlarımız için yeni bir iş imkanı sağlayacaktır” dedi. Bu projenin Dersimli kadınların yaşadığı sorunların tamamına çözüm olmasa da bu konuda önemli bir adım olduğu görülmektedir.

Hanım Oruncak/Rodi Jeliyan

YJA Avrupa'dan Şiddete Karşı Kampanya

YJA Avrupa Örgütü, "Kadına Karşı Şiddete Hayır" günü olan 25 Kasım'a kadar şiddete karşı eylem kampanyası başlattı. 25 Ekim'de başlayan kampanya bir ay sürecek. YJA Avrupa, kadınları şiddete karşı mücadele kampanyasına aktif katılıma çağırdı.

mak, özgürlüğe tutkulu insanların duruşudur. Asırlarca erkeğin zulmüne uğrayan kadınlar olarak hiçbir zaman insanca ve özgürce yaşamak için bu kadar imkan ortaya çıkmamıştır. Bunun anlamını ve gerekliliklerini bilerek özgürlük arayışımızı büyütür, örgütlenir ve birlik olursak ateşkes sürecine kadın cephesi olarak cevap verebiliriz."

YJA Avrupa

Örgütü tarafından

kampanya boyunca yapılacak etkinliklere de yer verilen bildiride "ilk adımda gerek şehitlerimizin yaşamlarına ilişkin seminer toplantı gösteriler vs. olurken diğer yandan aynı kapsamda kadına karşı gelişen şiddet ve kadın katliamlarını bir kez daha deşifre eden etkinlikler sokaklarda yürüyüş, miting gibi gösterileri kapsayacaktır. Bu etkinlikler bölgeler düzeyinde olurken, bir kaç bölgenin ortak organizasyonu de yapılabilecek eylem ve etkinliklere çeşitli yabancı kadın kurumlarının katılımları ve kendi kadın kitlemizin katılımı hedeflenerek gerçekleştirilecektir." Kampanya boyunca yapılacak etkinliklere böyle değinen Kadın örgütü tüm kadınları yapılacak etkinliklere davet etti.

Kampanyada yapılacak eylem ve etkinlik

-18 Kasım Almanya'nın Frankfurt şehrinde yürüyüş ve miting. Bu etkinliğe Almanya'nın Darmstadt, Nürnberg, Freiburg gibi büyük kentlerinden de katılım gerçekleştirilecek. Yürüyüş Alte Oper de saat 13:00 da başlayacak. Hauptwache de bir miting ile son bulacak.

-Almanyanın Köln, Disburg, Dortmund gibi şehirlerinden katılımcıların ortak yapacakları merkezi yürüyüş.

-Almanya'nın pek çok şehrinde toplantı, seminer ve panel düzenlenecek.

-9 Kasım günü İsveç'te yabancı örgütlerin katılımı ile şiddete maruz kalmış kadınlar ve onların bazıları'nın tedavilerini gerçekleştirmiş olan psikolog doktorlarında yapacağı açıklamalarla seminer etkinliği düzenlenecek.

Haber Merkezi

YJA Avrupa Örgütü 25 Ekim-25 Kasım tarihleri arasında başlattığı kampanyaya ilişkin basına açıklamış olduğu bildiride, böyle bir kampanyanın amacını şu ifadelerle açıkladı:

"Günümüz dünyasında ataerkil sistem ve zihniyetlerin sonuçlarını en çok yaşayan, savaşımlardan ve şiddetten en çok etkilenenlerin başında kadınlar gelmektedir. Dünyada her gün onlarca şiddete maruz kalmakta, geleneklerin bedelini yaşamıyla ödemek zorunda kalarak, daha genç yaşta hayatından olmakta ya da kendisini sınırlandıran, hapseden her türlü işkenceye katlanmak zorunda olduğu bir yaşama maruz bırakılmaktadır.

İçinden geçtiğimiz tarihi süreci en örgütlü bir şekilde karşılayarak cevap olma temelinde ihanet çizgisi karşısında direniş sembolü olan Şehit Beritan'ın şahadet yıldönümünden başlayarak, Kadına Karşı Şiddete Hayır Günü olan 25 Kasım tarihine kadar bir aylık süreci eylemlerle güçlendirilen örgütlenme kampanyası olarak yürütmek hedefimizdir."

'Her türlü şiddete karşı mücadele edelim'

YJA Avrupa Örgütü kadına yönelik şiddete karşı yürütecekleri kampanyanın hedeflerini şöyle belirtti: "Demokratik bir toplum hedefi ile Şehit Beritan çizgisinde örgütlenerek her türlü şiddete karşı mücadele edelim" şiarıyla geliştireceğimiz bir aylık kampanya sürecinde, başta Ş.Beritan şahsında, tüm Ekim ayında şehit düşen Özgürlük şehitlerini örgütlenmemizin ve mücadelemizin temel gerekçeleri olarak onları bir kez daha anmak, onlarla birlikte bir kez daha bilinç kazanma çalışmalarını yapar-

kendimize yön verme hedefimiz esas olacaktır. Bu süreç, Beritan çizgisini güncelleştirme temelinde onurlu barış, demokrasi ve özgürlük mücadelesinde yaşamsal kılma, halkların kardeşliğini esas alma, kadın ve çocuklara yönelik şiddeti protesto ederek mücadele yöntemlerini yaratmaya dönük bir eylemsellik süreci olacaktır."

'Sistemin şiddet mantığını deşifre ve teşhir edelim'

Yürütülecek kampanyanın ikinci önemli ayağının, kadına karşı yürütülen her türlü şiddetin deşifre ve teşhir edilmesiyle beraber, bu konuda çözüme dönük geliştirilebilecek adımların güçlendirilmesi olarak vurgulanan bildiride, yine son dönemlerde yeniden gündeme gelen kadın katliamlarına karşı duyarlı ve sorumlu olma, her türlü gerici zihniyeti barındıran toplumsal ve bireysel durumlar karşısında tutum alma çağrısı yapıldı. Bildirinin devamında Fransa'nın başkenti Paris'te dün gecesi eşi tarafından boğularak öldürülen Sezen Yüksel cinayetini de hatırlatan Kadın Hareketi, "en son Paris'te gerçekleşen Sezen cinayetiyle de bir kez daha açığa çıkan sistemin şiddet mantığını daha çok deşifre ederek mücadele yönlerini derinleştirme bu kampanyada esas alınacaktır" denildi.

'Ateşkes sürecinde kadın cephesi olarak cevap olalım'

Yine Kürt sorununun çözümü için geliştirilen 1 Ekim ateşkes sürecinin önemli olduğunu belirten Kadın Örgütü bildirisinde şu ifadelerle de yer verdi: "Sürecin kazanımlarını belirleyecek olan, doğru, etkili, mücadeleci ve militanca bir katılımıdır. Dönemin gereklerine göre örgütlenmek, çalışmak, baş-

Kadına dair

Gelin konuşalım...

"Söz gümüşse sükut altındır" demişler. Bu, söz dinlemenin anlamada etkin olan rolünü vurgularken, ayrıca içi boş konuşmaların değersizliğini de ortaya koymayı amaçlayan bir halk deyimidir.

Tanık olmuştunuzdur mutlaka. Hani bazı konuşmacılar vardır, anlatmak istediklerini bir iki sade cümleyle anlatabilecekken lafı uzatır da uzatırlar, insanı canından bezdirirler. Bazıları da vardır, konuşmalarını bitirdiklerinde "ya bu acaba ne söylemek istiyordu" dedirtirler. Peki ya her konuşanın ağzındaki lafı kapıp kendisi devam edenlere ne demeli? İşin tuhaf tarafı bunlar konuşmalarının sonuna doğru ne üzerine konuştuklarını bile unutup "sahi ne diyordum" diye de sorarlar. Hele bir de "her şeyi ben bilirim" iddiasında olanlar vardır ki, işte asıl bunlar hiç çekilmezler. Her ortamda yarışmasına, zaman zaman kavga edercesine iddalarının doğruluğunu ispat etmeye uğraşırken bir kez bile yanılacaklarını akillarının ucundan dahi geçirmezler. Bu tür kişiler az dinleyip çok konuştuğu için yaşamlarında çok fazla şey öğrenemez, üstelik bu alışkanlıklarından dolayı zamanla yalnızlaşır, giderler. Çevrelerinde onları dinlemek isteyenler giderek azaldığı için kendi kendilerine konuşur hale gelirler. Sanırım anlamıyorsunuz. Bugünkü konum; konuşmak. İnsanoglunun hayvanlardan ayrı olarak becerebildiği ender özelliklerden biri olan konuşabilme yetisi.

Bilirsiniz, şöyle ünlü bir söz vardır: "İnsanlar konuşa konuşa, hayvanlar koklaşa koklaşa anlaşılır" denmiş. Konuştuğumuz doğru fakat, anlaşabildiğimiz noktada şüpheliyim. Hele "hayvanlar arasında dünya savaşı da çıkmadığına göre biz de mi koklaşaydık" diyesi geliyor insanın. Konuşmak doğru zamanda, doğru olanı doğruca söyleyebilmek. En başta söylenmesi gerekeni sona bırakmayıp sonda söylenmesi gerekeni başa almak. İnsanların gözlerinin içine bakarak konuşmak, sade ve özlüce konuşmak, incitmeden konuşmak, güvenle... Gerçekleri söyleyerek konuşmak, korkusuzca... Konuşulması gerekeni zamanında konuşmak... Ve mutlaka paylaşmak için konuşmak. Bazen incitse de, haklıysak eğer, söylenmeli sözler. Hak edene, hak ettiği kadar.

"Bülbülün çektiği dili, belası" demişler. Dilinden yani yerli yersiz, ölçsüz, üslupsuz konuşmalardan dolayı başı ağrıyan, ilişkileri bozulan insanlar böylesi anlarda "keşke dilimi tutsaydım", "az bile söyledim", "aslında böyle söylemek istemişim" gibi yorumlar yaparlar ya da yaparız. Sonuçta hepimiz zaman zaman konuşmalarımızda ölçüyü kayırabiliyoruz. Ama "bizi asıl hasta eden konuştuğumuz değil de, konuşamadıklarımızdır" desem ne dersiniz? "Söyleyemediklerimiz, içimizde biriktirdiklerimiz, ertelediklerimiz, söylemekten korktuklarımız yüzünden ruhsal dünyamız alt üst olur" desem bana katılır mısınız? "İlişkilerimiz asıl konuşamadığımız için ya da diyalog eksikliğinden bozulur" desem, buna kaçınız karşı çıkabilir, değil mi? Gelin o zaman konuşalım, anne baba, anne çocuklarıyla konuşsun, baba çocuklarıyla konuşsun, arkadaşlar konuşsun, işçiler konuşsun, halklar konuşsun. Devlet vatandaşıyla, işveren işçisiyle, öğretmen öğrencisiyle konuşsun. Öyle konuşalım ki sustuğumuzda yankısı kalsın sözlerimizin. Öyle konuşalım ki aydınlık bir yol açılın sözlerimizin ardından, umudunu yitmişlere ışık, kurumuş yüreklere sevgi, ağlayan gözlerle silen bir el olsun sözlerimiz. Küsler de konuşsun bir an önce, her şeyden çok onlara lazım çünkü böylesi insani bir yaklaşım. Dostça konuşabilmenin umuduyla...

Erkeğin Dönüşümü -II-

Sistem erkek mantığı üzerinden kendini var etmektedir. Elbette buna karşı büyük tepkiler de gösterecektir. Ama özellikle genç ve aydın kesim gibi, sistemin bunalımlarını anlayan, bunun cevaplarını arayan kesimler, bu projede çok somut çözümler arayabilir. Bu proje ne kadar toplumsal alana aktarılabilirse o derecede başarılı olur.

Kadın-erkek ilişkilerinin yeniden düzenlenmesi, topluma yeni bir model oluşturma amaçlı, bir kaç yıldır PAJK'ın (Partiya Azadiya Jinên Kurdistan) başlattığı erkeğin dönüştürülmesi eğitiminin sonuçlarına ilişkin PAJK'lı erkek öğrencilerle yapılan tartışma dosyasının ikinci ve son bölümünü yayınlıyoruz.

Projenin başarısı Toplumsal Alana Geçebilmemizle Bağlantılıdır

Dilovan Derik: "Bireyin 'nasıl yaşamalı' sorusu içinde sürekli yeni arayışı söz konusu. Bir erkek olarak sistem içinde, eğer sistemle bir olunamıyorsa ya da insanın tüm yaşamı gerçek anlamını dolduramıyorsa bir süre sonra ilişkiler gelişiyor. Bu da sistemden kaynaklıdır. Bu anlaşıldıktan sonra farklı arayışları beraberinde getiriyor. Bir birey olarak kendini yeniden gözden geçirme ve sistemden kopmayı yaratabilmek için, kadın hareketi içinde yakından paylaşmak ve yeni yaşamı kadın ekseninde aramak gereklidir. Yani kadın ekseninde yaşama bakış açısını geliştirerek kadının özünü anlama ve onunla yaşamayı başarma, erkek için yaşam gerçekliği olmalıdır.

Sistemin bireyde doyuramadığı arayışlar bireyi sistemden uzaklaştırır, Özgür Kadın Hareketi içindeki bu projede yeni bir yaşam modeli var. Aynı zamanda birey, bu hareket içinde 'nasıl yaşamalı' sorusunun perspektifini ediniyor.

Ben hangi sonuçlara ulaştım? Elbette insanın her istediği kısa bir süre içinde yerine gelmez ama en azından insanın insanla ilişkisi, insan nasıl yaşamalı, yaşamı nasıl sevmeli ve kısaca ideal bir yaşamı nasıl yaratabilir; bunun perspektifini ve cevaplarını bulmak için arayışlara girdim. Çünkü erkek, erkek egemenlikli sistem içinde yaşarken, tanınmayan yönleri biraz daha sistemden kaynaklı acıları ve zorlanmaları, bariz yaşanan felaketleri ve bunalımları daha yakın görebilir. Bir sonuç olarak 'yeni yaşamın perspektifi nedir'in cevaplarına tümüyle ulaştığı-

mı söyleyemem, ama en azından yeni yaşam perspektifi için güçlü mesajlar aldım.

Diğer yandan bu projenin üyeleri olarak, bizler her ne kadar toplumsal alanda yaşanan sorunları ele almaya çalışsak da, erken sonuçlara ulaşmamız gerekirken yontemsizliklerimiz bu çalışmanın toplumsal alana geçişini engellemiştir. "Bu proje neden gelişmedi, büyümedi, yansımaları güçlü olmadı" gibi soruların cevabı, bana göre toplumsal alana geçemediğimizden kaynaklıdır. Bana göre bu ciddi bir sorundur. Çünkü bu proje ancak toplumsal alanda gelişebilir. Toplum bunun arayışı içindedir. Toplumdaki bu arayışa da bizlerin güçlü cevaplar yaratması gerekir.

'Yaşam tercihim nedir, yaşamsal ilişkilerim nelerdir, insanlarla ilişkilerimde nasıl yaklaşmalıyım' sorularına vereceğim cevaplar eğitim devresinden sonra daha güçlü olmalıdır. Eğer yeni yaşam ölçülerim netse, eski yaşam alışkanlıklarının etki ve tepkileriyle karşılanır. Yeni yaptığım tercihler oldu.

Bunların üzerinden, bazı tepkiler de yaşama yansıdı. İkinci kez bir komite üyesi olarak döndüğümde daha çok var olan sorunlardan biri, geri kadınla nasıl savaşılabileceğine dönük çelişkilerin ön plana çıkmasıydı. Ondan sonra Kültür Sanat Komitesinde çalışmalar yürütmek istedim. Şu anda içinde çalışmaya yürütmek istediğim alan, biraz bu alan olmaktadır. Ağırılıkta edebiyat ve resimle uğraştığım için kadına bakış açım güçlü bir şekilde yansıdı. Çok abartılı yansıtılmasın, ama boyaların karıştırılarak bir tablonun yapımında bile etkisi var. Yeni yaşam arayışı özellikle edebiyat alanında kendisini yansıtır.

Hala kendi içimizde derinden çelişkiler yaşıyoruz. Bu sorunlar hala var. Her yönüyle etkileri ortaya çıkarılmış değildir. Ama kısmi de olsa yaşamı-

mızda olumlu etkilerini yansıttı. Bu devrelerden çıkan erkek arkadaşlarla daha sonraları görüştüğümüzde, yaşanan zorlanmaların ortaklığı paylaşıldı. Çünkü bir bütün yaşanan sistem gerçekliği, aynı olduğundan dolayı zorlanmalar da ortak yaşandı. Yaşama katılımda engeller yarattı. Bu eğitime katılanlar, eğer güçlü bir tercih ve kararlaşmayı yaşamamışlarsa çoğu zaman pişmanlığı yaşarlar. Birey "beş bin yıllık sistemin hesabını ben veremem" gibi düşüncelere girebiliyor.

Bir diğer sorun ise; akademiden çıkıp genel çalışmalara katıldığında erkek yapısı seni kendinden hesaplamayabiliyor. Kendi cinsine ihanet etmiş gibi bir yaklaşım sergiliyor. Diğer taraftan kadının yaklaşımı var. Kadın erkeğe karşı hala inançsız. "Erkeğin iyi olması imkansız, değişmesi imkansız, yetki ve iktidarını bırakmaz" gibi yaklaşımlar oluyor. Öyle açık söylenmese de, kadın kendi içinde tepkili olabiliyor. Geri, geleneksel ve sistemin içinde kendini var eden kadın, bu projeye tepkilidir. Bunu görüp kabul etmeliyiz. Bu projeye karşı erkekten daha çok tepkili, provakasyon yaratabilir, anti propagandasını yapabilir. Sistemin gerilikleri ister kadın olsun, ister erkek olsun bu projeye karşı güçlü bir tepki vermek istedi ve veriyor da. Günlük olarak bu tür sorunlar yaşanıyor, tartışıyoruz. Olumlu olarak değerlendireceğim bir gelişme olarak bu projenin, genel yapı içinde belli bir anlama düzeyi yarattığı ve bir yaşam gerekçesi olarak görülmesidir. Ama yönteminde henüz ikna olunmuş değildir. Kimisi eğitim sisteminde ikna değil, kimisi ise projede tam olarak ikna olmuş değildir.

"Ortamın Özgürleşmesinde, Bireyin Özgürleşmesini Sorumlu Kılmak Önemli"

Sinan Cudi: "Bu projeye katılmadan önce etkili olmayabileceği ya da misyona denk bir çalışma olmayabileceği, başlamasında ve gelişmesinde sorunlar karşısında nasıl gelişeceği gibi bir çok soruda yoğunlaştım. Fakat eğitim esnasında ve sonrasında yoğunlaşmalarımız, yaşadığımız ortamın sorunlara yaklaşımı, özellikle sorunların çözümünün derinlikli geniş açıklanması büyük bir başarı amacı ve hedefi olduğu ortaya çıkardı.

Bu durum proje içinde yer alan herkese de moral veriyordu. Bu da kendi içinde güven yaratmak, emek vermekle bağlantılıdır. Pratikte ne kadar içine giriyorsan, ne kadar adım atmak istiyorsan, o kadar başarılı oluyorsun. Dıştan bu projeye olumlu ve olumsuz yaklaşımlar, bakış açıları var.

Fakat esas olan bizim kendi yaklaşımıydı. Bu noktalarda esas belirleyici olan kendimiziz. Bu zorlanmayı yaşadığımız için, hem ilişkilerde, hem de ortama bazı şeyler vermekte de zorlandık. Sorun sadece konuşma değil, çünkü ilişkilerimizde de bunu yapmadık ve önemli olan ilişki tarzımızla, yaşamdaki duruşumuzla başarılı olmaktı. Bu projeye katılanlar olarak gerçekten üzerimize belli bir sorumluluk düşmekte ve bundan dolayı etrafi eleştirmek yerine, kendini eleştirmek ve yanlışlar üzerine yürümek gerekiyor.

Diğer bir sorun, toplumsal gericiliğin oluşturduğu etkilerin halen bizde yaşanıyor olması ve tam anlamıyla aşmamış olmamızdır. Erkek egemenliğine karşı durmak, sadece konuşmakla olmadığı için, bu konuda bilinçli olmak çok önemli, yani cahil kalmamak önemli. Olması gereken de kendimizi tahlil etmek, ortamı tahlil etmek, değerlendirme yapabilmek ve yanlışlar üzerine gidebilmektir. Ortamın özgürleşmesinde, bireyin özgürleşmesini sorumlu kılmak önemli. Erkeğin özgürleşmesi projesinde yer alıp almaksızın, ister kadın ister erkek olsun, bu da çok önemli değil ama bu projeyi anlamak çok önemli. Bu proje neden var, bu çalışma neden yürütülüyor? Bunları anlamak Önderliği anlamaktır. Özgürlüğe emek vermek, kendini tanımak, çevren için emek vermek anlamındadır.

Kadının yaptığı bu çalışma erkek sistemini dönüştürmek içindir. Bu kaç erkeğin eğitime alınacağı anlamında değildir. Yapılan çalışmanın kendisi, yeni bir topluma hizmet etmek amaçlıdır. Bu projeyi değerlendirdiğimizde, kesinlikle bu proje kadın hareketine etki etmiştir. Tarihte ilk kez, Kürt kadınları tarafından böyle bir proje geliştirilmiştir. Yani ilk kez bir kadın hareketi tarafından, erkek sisteminin dönüştürülmesine yönelik bir çalışma yürütülüyor. Fakat bu projeye sahip çıkılmamasından ve ilk olduğundan dolayı bazı tecrübesizlikleri yaşadığından fazla sonuç vermemiştir. Eğer bu proje başarılırsa, toplumun gerici yönlerinin değiştirilmesinde çok etkili olacağına inanıyorum. Kadın ve erkek diyoruz. Eğer özgürleşmeyi sadece kadına yükler ve çalışmalarımızı buna göre yürütürsek, her zaman bir tarafı eksik kalır, bu eksik kalan yönü de erkek tarafıdır. Kadınlara birlikte özgürleşmeyi yakalamak istiyoruz ve bunda derinleşmek istiyoruz."

Kasımın Kızılbaşan Dinginliği

Her şehit Büyük Çınar'dan kopan bir yaprak değil midir? Ayrılırken gocunmayan, tereddütsüz, her salınışında, her kıpırdayışında yüz yılların acılarını ve güzelliklerini hisseden ve hissettiren değil midir?

Her mevsimin kendi devinimi vardır. Baharla canlanan doğa ana yazla beraber berekete dönüşür alabildiğine. Bu canlılık dinginliğe döner kendi kendine sonbaharlar da. Baharın yeşilliği, yazın bereketi yerini hüznü ve turuncuya bırakır sonbaharda. Büyük Çınar'dan düşen her yaprak da yeni bir tomurcuğu bırakır ardında. Geçmiş ve geleceğe dair... Düşmeden önce alabildiğine canlıdır. Fakat yenilerinin yeşermesi için kopmasının gerektiğini bilir içten içe. Büyük Çınar, yapraklarının salınımı ile korumuştur kendini uzun süre. Kökleri derinliklerdedir. Ve binlerce yaprağa gebedir aslında. Yaprak dökümleri ise, ruhun ve bedeninin dinginliğe kavuşması demektir aslında... Yapraklar ayrılmak istemezler özünde, fakat ayrılık zamanı geldiğinde hüznü ve coşkuyu bir arada yaşarlar. Bilirler ki, bu gidişler yeni gelişlere gebedir. Bilirler ki, Büyük Çınar'ın kökleri, yaşam damarları, taşları dahi parçalayabilir güçtedir. Ve yeniden baharı, baharlaşmayı beklemektedir. Bu kopuşun adı ayrılık olabilir, ama ölüm değil asla. Bu gidişler güzel bir yaşamın müjdesidir.

Bir feda edip bu gidişlerin adı...

Her şehit Büyük Çınar'dan kopan bir yaprak değil midir? Ayrılırken gocunmayan, tereddütsüz, her salınışında, her kıpırdayışında yüz yılların acılarını ve güzelliklerini hisseden ve hissettiren değil midir? Yılın kasım ayını yaşadığımız bu günlerde, Kasım şehitlerini anmak güncele anlam biçmek demektir aynı zamanda. Şehit Rojbin Amanos (Fatma Özen) şahsında Kasım şehitlerini ve o sürecin karakterini irdelemek yakın tarihin doğru yorumlanmasını getirecek ve güncele ışık tutacaktır. Rojbin Amanos yoldaşın bir diğer tanınan biçimiyle Rojbin Arap yoldaşı anlatmak tarihin gerçek bir şahidini anlatmaktadır aynı zamanda.

Fedailer sadece eylem biçimleri ile değil, onları bu eyleme götüren

tarihi nedenleri ve militan duruşları ile ele alınmalıdır. Onları fedailleştiren bombanın pimini çektikleri ya da kibriti çaktıkları an kadar o saniyelik zaman dilimine götüren nedenler ve arayışlardır. Her insan yaşadığı sürece kendini, kendindeki insanlık özünü arar aslında. Emperyalist sistemin cenderesinde sıkışan bireylerin bu arayışlarına cevap bulması özgürlükte ısrarla mümkündür sadece. Halkları, kadınları renksizleştiren, dünyayı reklamlarla fabrika bacaları arasında küçeleştiren, kana doymayan, dehşetin kanıksandığı bir dünya zemininde insanım, kadını, ya da ben de varım demek, sağlık ideolojik perspektif olmadan mümkün değil, olamaz da. Milliyetçiliğin tuzağına düşen halkların bu handikabı aşması, amaçsızca kan döküş değil, bütünlüştiren, yakınlaştıran bir tarzda olmalıdır. Rojbin yoldaş da bu amaç birliktenliğinin farkına varan bir Ortadoğulu Arap kadını olarak PKK'ye katılmış, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin bir neferi sıfatıyla başta Arap ve Kürt halkı olmak üzere, tüm Ortadoğu halkının fedaisi olmuş ve bu biçimiyle özgürlük Önderinin öğrencisi olma misyonunu pratikleştirmiştir.

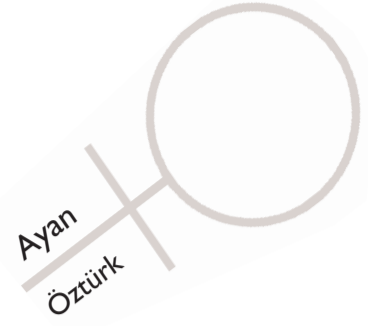
Uluslar arası Komplonun karanlık dehlizlerinde yapılan insanlık dışı planlar, 200 yıllık emperyalist politikaların bir sonuydu. Komplonun bu denli kapsamlı ve derin olması sermayenin çıkar ilişkilerinin sınır tanımazlığı ile bağlantılıydı. Ortadoğu'da kolay lokma niteliğinde ele alınan Kürt realitesine de alabildiğine kendine göre,

kendi Kürdünü yaratma temelinde yaklaşım söz konusuydu. Önderliğin kadından olan beklentisini tüm ağırlığı ile hisseden Rojbin yoldaş, gerektiğinde kendini fedai tarzda eylem gücü yaparak mücadelenin kutsal bir değeri olmanın pratiğini göstermiştir. Gever'de gerçekleştirdiği fedai eylemi ile uluslar arası komplonun amaçladığı önderlik-gerilla-halkı bir birinden kopartma politikalarını boşa çıkarmıştır. Kendi bedeni ile halklar arasında bir köprü olmuştur. Zilanlardan Semalara gelişen fedai savaş tarzının bir halkası niteliğinde ölümsüzleşmiştir. Yaşamda da savaşta da doğru yoldaşlığın örneğini Şehit Rojbin, Şehit Bervar, Şehit Dilan, Şehit Şaristan şahsında görebiliriz. Her dört arkadaş da 97-98 Xadare kış kampında aynı kamplardaydılar. Şehit Rojbin mektubunda önderliğe hitaben belirttiği "...güç verdiğiniz mezardan çıkararak gün yüzüne çıkardığımız bir asker olarak şu anda sizin yaratmak istediğiniz yeni yaşam için ölmek kararlılığımı göstermek istiyorum. Kaldı ki, bu da ölmek değil. Zilanla, Semayla, Fikriyle buluşmanın kendisidir benim için. Bu da Önderlik ile kadının tarihsel buluşmasıdır." Belirlemesi bir çok şeyi ifade ediyor aslında.

Her sonbahar yaprak dökümünde Büyük Çınar, köklerini daha da salar derinliklere. Her yaprak bilir ne için düştüğünü. Büyük Çınar yaşadıkça yeni yaşamlar doğacaktır. Kasım şehitleri de aynı biçimde sonbaharın hüznü ve coşkusunu bir arada yaşayarak özgürlük önderine bir adım daha yaklaşmanın morali ile tüm mücadele gerçekliğimizin birer kutsal değeri olmaya devam edecek.

Mizgin Agiri Zelal

Gençlere dair

Acı

Yaşam, acıların bir bütünü mü? Yoksa acının kendisi yaşamı mı anlatıyor? Belki de yaşamın bir bütünü acı ve acıdan süzülüp gelen tarafımız da sevincimiz olsa gerek. Kimilerine göre "yaşam gerçekte hayal kırıklığı ve acıdır." Nasıl tanımlamak gerekir, bilmiyorum ama yüzlerdeki ifadelerde acıyı okumak acıdır. Hele bu yüzler kadın yüzleriyse yüreğimizde daha derin acılar bırakıyor. Yüzlerdeki her ifade, her çizgi, bakışlardaki her derinlik, anlamsızlık ve uzaklara dalıp gitmeler hayata dair yaşanan acıları, bir daha görmemesine yitirdiklerimizi ve akıp giden hayatı geri getirememenin hüznünü ifade ediyor.

Bu coğrafya büyük savaşlara, yıkımlara, ölümlere, sürgünlere, ayrılıklara tanıklık etti. Bunun toplamında yüreklere sevinç değil, acı ekildi. Hani derler ya, 'yaşanan her şeyin acısı farklıdır' diye. Yani evlat acısı, sürgünlüğün acısı, sevda acısı... Ama her acı yüzlerde farklı, farklı olduğu kadar da derin izler bırakıyor. Belki de bu coğrafyanın acılı tarihi en acı biçimiyle kadının yüzünde bir sanatsal yapı gibi kendini ilmek ilmek ördü. Kadın ve acı... Yaşama dair tüm yaşananlarda kadının payına hep acı düştü. Bu kadınların mı tercihiydi? Elbette hayır! Tıpkı bu coğrafya gibi yüzlerdeki ifadeler de bu toprakların rengini aldı, ona göre biçimlendi ve acılar henüz dinmediği için acı yüzler her gün çoğalıyor. Ne de olsa bu yüzler halen bombalarla parçalanmış çocuklarının bedenini görüyor ve yassını tutuyor. Kimi zaman güzel kızlarımızın yüzlerine bakarak, 'bahtı da yüzü kadar güzel olsun' derdik. Ama bu coğrafyanın bahtı, çilesiyle, acısıyla kadını bütünlüştürdü için, acı bahtı yüzündeki acı ifadesi oldu. Bahtı yüzü kadar güzel olmadı, acı bahtı yüzünün her karesine yansıdı.

Acı üzerine bir Hint söylencesinde şöyle anlatılıyordu: Hintli yaşlı bir üstat, çırağının sürekli her şeyden şikayet etmesinden bıkmıştı. Bir gün çırağını tuz almaya gönderdi. Hayatındaki her şeyden mutsuz olan çırak döndüğünde, yaşlı usta ona bir avuç tuzu bir bardak suya atıp içmesini söyledi. Çırak yaşlı adamın söylediğini yaptı ve içer içmez ağızındaki tükürmeye başladı. "Tadı nasıl?" diye soran yaşlı adama öfkeyle "Acı" diye cevap verdi.

Usta bunun üzerine çırağının kolundan tutup yakınında olan bir gölün kıyısına götürdü. Çırağına bu kez bir avuç tuzu göle atmasını söyledi. Söyleneni yapan çırak, bu kez de gölden biraz su alıp içti. Usta bu defa da "tadı nasıl?" diye sordu. "Ferahlatıcı" diye cevap verdi Genç Çırak. "Tuzun tadını aldın mı?" diye sordu yaşlı adam. "Hayır" diye cevapladı Çırak. Bunun üzerine Yaşlı Usta çırağına şöyle dedi; "hayattaki acılar tıpkı tuz gibidir; ne azdır ne de çoktur. Acının miktarı hep aynıdır. Fakat bunu neyin içine koyduğunuz önemlidir. Acı, ızdırabın olduğunda yapman gereken tek şey, acı veren şeyle ilgili hislerini genişletmek ve gözden geçirmektir. Onun için sen de artık bardak olmayı bırak, göl olmaya çalış."

Acıda göl olabilmek? Umutlarımız bir bardağa sıkışmış, ideallerimiz de adeta yüzümüzün her karesinde çakılıp kalmış gibi. Doğada aynı iki şey olmadığını düşünerek, hayatın farklı yüzlerinde bir göl kadar geniş olabilmek ve acı veren hislerimizi genişletmek ve dokunabilmek. Acının sınırı var mıdır? Sanki bizler o kadar sınırlar belirlemişiz ki, yüzümüz dahi belirlediğimiz bu sınırlara bakmak istemiyor. Yani dilimiz farklı dönüyor, yüzümüz farklı bakıyor. Belki de ezberimizi bozmamız gerekiyor. Sevgiyle yaşama dair yaptıklarımıza sarılabilmek ve gönül gözüyle bakabilmek...

Sevgiyi, şevki, ait olma duygusunu yaşayamayan sorumluluk almaktan kaçır.

Şiddete Karşı Kadın Duruşu

Kadına yönelik şiddeti ele alma, mücadele etme ve önlemeye yönelik çabalar, program ve projeler son yıllarda iyice gelişmekte.

Dünya genelinde namus, aşk, kıskançlık ya da gelenek bahaneleriyle işlenen cinayetler başta olmak üzere kadına yönelik şiddet her geçen gün büyümeye başlamış durumda. Birleşmiş Milletler verilerine göre, dünyanın çeşitli ülkelerinde her yıl 5 binden fazla kadının yüzde 70'i 'namus' gerekçesiyle bir yakını tarafından öldürülüyor. Yine Uluslararası Af Örgütü, konuyla ilgili bir raporunda, tüm dünyada üç kadından birinin dövüldüğünü, cinsel ilişkiye zorlandığını veya diğer yollarla taciz edildiğini açıklıyor.

Fakat bu yönlü araştırmalar ne yazık ki sadece dünyanın belirli ülkelerini ya da bölgelerini kapsadığı gibi, çok da yüzeysel kalıyor. Yine öldürülen binlerce kadının ölümüne kaza süsü verilmeye devam ediliyor. Ataerkil sistem ve onun sözde hukuk-yargı organları çoktan katliam boyutlarına ulaşmış bu şiddeti maruz görüyor ve seyirci kalıyor. Şiddeti koruyucu ve teşvik edici yaklaşımlar sergilemekte ısrar ediyor. Şiddete uğrayan kadınları sorumlu tutmaya, saldırganlara ise namus gerekçesiyle daha az veya hiç ceza vermemeye devam ediyor. Şiddete uğra-

yan kadınların çoğu da, katliam tehdidiyle karşı karşıya olduğu için bu şiddeti kanıksamaya zorluyor ve sessiz kalmayı tercih ediyor. Yine tecrit edilmiş, dövülmüş, taciz veya tecavüze uğramış ya da katledilmiş olan kadın örnekleri, tüm kadınları hep korku içinde ve sessizlikle yaşamaya itiyor. Tüm bu nedenlerle kadına yönelik şiddetin istatistiğinin net olarak belirlendiğini söylemek de mümkün değil.

Şiddet, toplumsal cinsiyetçiliğe dayanır ve bir ayrımcılık biçimidir. Bu ayrımcılık daha doğrudan başlayarak devam eder. Kadın daha en baştan bir cins olarak çifte standartlarla karşı karşıya kalır. Katı cins rollerine göre hareket etmek zorunda bırakılır. Eğitim olanaklarından yoksun tutulur ve böylelikle bilinçlenme olanakları kısıtlanır. Kadınların potansiyellerini işletme olasılığı ya olanaksız kılınır ya da mümkün olduğunca en düşük seviyede tutulur. Toplumun neredeyse genlerine kadar işlemiş cinsiyetçi gelenekler ise kadınlara yönelik şiddet ve katliamların bir bahanesi haline getirilir. Militarizm, çatışma ortamı, ekonomik kriz, feodal kültür ya da dinsel tutuculuk gibi etkenler ise bu durumu daha da ağırlaştırır. Kadınlar

özellikle savaş ve çatışma dönemlerinden en fazla etkilenen kesimdir. Bu tür dönemlerde ev içi şiddetin düzeyi artar ve kadınlar bu tür dönemlerin zorluk ve gerilimleri karşısında daha fazla sorumluluk üstlenmek zorunda kaldıkları gibi, başkalarıyla kıyaslanmayacak oranda şiddetin mağduru konumuna gelirler. Bu tür dönemlerde daha yaygınca yaşanan ve 'namus' adı altında gerçekleştirilen katliamlar, ataerkil kültürün yaygınlık derecesine, bu kültürü besleyen ideolojik, politik ve sosyo-ekonomik etkenlere göre ortaya çıkar. Kadına yönelik şiddet, toplumu her alanda fakirleştirir. Kadınların toplumlarını geliştirmede harcayabileceği enerjiyi kısıtlamanın maliyeti, eğer gerçekçi yaklaşmak istenirse muazzam boyutlardadır.

Şiddet, kadında fiziksel kayıpların ve hasarların yanı sıra psikolojik hasarlara da yol açar.

Karşı karşıya kaldığı şiddetin dozajı ya da daha fazla şiddetle karşı karşıya kalacağı tehdidi, kadının kendine karşı bir güven oluşturmamasını ya da şiddete karşı kendini savunma amaçlı harekete geçmesini engeller. Kadına yönelik şiddet, uzun vadede intihar, çeşitli ruhsal hastalıklar, depresyon gibi sonuçlara yol açar. Ve bu şiddete tanık olan ya da bizzat yaşayan çocukların da kendine zarar verme, ya da suç işleme olasılıkları daha fazla olur. Yani kadına yönelik şiddetin kadından sonraki en büyük mağdurları çocuklardır.

İlk olarak ataerkil zihniyeti, onun her türlü yapılanması ve uygulamalarını aşmak gerek. Dolayısıyla kadın eksenli barışçıl, demokratik zihniyette derinleşmek ve bu zihniyetin yaşam bulacağı sistemleri, ortamları yaratmak gerek. Bunun için de en başta aydınlanmak, örgütlenmek ve mücadele-

lemek gerek. İdeolojik, politik, sosyal, ekonomik, hukuksal, eğitimsel, psikolojik, sağlık alanlarındaki her türlü sorunun çözümünü esas alan çeşitli örgütlenmelere gitmek ve eyleme yönelmek önemli.

Bunun için devletleri bu hakları gerçekleştirecek, kadınların şiddete maruz kalmasını engelleyecek reformlara gitmesini sağlamak için mücadele etmek önemli. Üçüncü alan kapsamında sivil toplum örgütlenmelerini geliştirerek, hem devleti görevlerini yapmaya zorlamak, hem de devletin görevlerini yapmadığı bu alanda, bu örgütlenmeler aracılığıyla kadının her türlü ihtiyacını karşılamayı esas almaktır.

Şiddetten kaçan kadınların yaşamlarını özgürce idame ettirebilecekleri alanları ve kurumları oluşturma emeğiyle...

Zübeyde Ersöz

özgür yaşam diyalogları

İnsan yorumumuzu daha da geliştirsek şu varsayımları ileri sürebiliriz: İnsanın oluştuğu tüm maddelerin canlılık, sezgisellik, özgürlük özellikleri olmasaydı, tüm bu özelliklerin toplu ifadesi olarak insan canlılığı, sezgisi ve özgürlüğü de gelişmeyecekti. Olmayan bir şeyden yeni bir şey doğmaz. Bu tespit cansız madde anlayışımızı çürütmektedir. Şüphesiz insan türü bir organizasyon ve toplum olmadan, bilgili varlık gelişmez. Ama bu organizasyon ve toplumda rol oynayan maddenin bilimsel, sezgisel, anlamsal, özgünlüklü özellikleri olmadan da bilginin vücut bulamayacağı anlaşılır bir husustur. Özünde bir şey yoksa neden yaratılmış? Bu değerlen-

dirme ne tam dış doğadan basit bir yansımanın, ne de insanın Descartesvari bir düşünceliğinin sonucu bilgilendiği yorumunu gerçekçi kılıyor. Doğruya daha yakın görüş, kozmos ve kuantum evrenindeki oluşum özelliklerinin insanda da yaşandığıdır. Tabii kendi özgünlüğü temelinde bu yasalar işlemektedir. Evrenler insanda dile gelmektedir. Çıkan sonuç, evrenin yetkin kavranışından insanın yetkin kavranışından geçer. Felsefede çok ünlü 'kendini bil' yargısı bu gerçeği dile getirmektedir. Kendini bilme tüm bilmelerin temelidir. Kendini bilmeden edinilecek tüm diğer bilmeler bir saplantı olmaktan öteye gidemeyecektir. Bu nedenle de insan toplumunda kendini bil-

meden ortaya çıkan tüm kurum ve davranışların sapkın, çarpık bir role bürünmesi kaçınılmazdır. İnsanın kendi bilgisine dayanmayan bilginin yol açtığı tüm toplumsal sistemlerin anormal, çelişkili, kanlı, sömürülü karakteri bu saplantılı bilgidен ileri gelmektedir. O halde insan toplumunun kabul edilebilir doğal gelişme süreci insanın kendine özgü bilgisinden kaynaklanmalı derken, en temel evrensel, dolayısıyla toplumsal kuraldan bahsetmiş oluyoruz.

Bu varsayım temelinde doğal toplumdaki insan bilgisinin kendi özüne ilişkin yapısı hakkında neler söylenebilir? En azından doğal toplumdaki insan, kendisini birlikte olduğu klan üyeleriyle bir bütün

olarak yaşatmak kuralına olmazsa olmaz kabilinden bağlıdır. Klanın bir üyesi diğerinden ayrıcalıklı bir yaşamı düşünemez; klan dışında yaşamı düşünemez. Avcılık yapabilir, hatta yamyamlık da yapabilir. Ama tüm bunlar klanı yaşatmak içindir. Klana yaşam kuralı 'ya hep ya hiç' kuralıdır. Tüm toplumsal veriler klanların bu özelliğini vurgulamaktadır. Bir külle ve şahsiyettir. Bireylerin ondan ayrı bir şahsiyeti ve hükmü düşünülmüyor. Klanın önemi, insanın ilk ve temel varolma tarzında yatar. İmtiyazsız, sınıfsız, hiyerarşisi olmayan, sömürü tanımayan toplum biçimidir. Milyonlarca yıl sürmüştür. Bundan şu sonuç çıkar: İnsan türünün toplum olarak gelişimi

uzun süre hakimiyet ilişkilerine değil, dayanışma ilkesine dayanır. Doğayı bağrında büyüttüğü bir 'ana' olarak hafızasına yerleştirir. Kendi aralarında ve doğayla bütünlük esastır.

Sonuç olarak klan formu, biçimi; toplumun doğuşu, ilk hafızası, temel bilinç ve inanç kavramlarının gelişme zemini. Ondan geriye kalan, sağlıklı bir toplumun doğal çevreye ve kadın gücüne dayalı olması gerçeğidir; insanlığın varolma tarzının kendi içinde sömürsüz ve baskısız güçlü bir dayanışmayla gerçekleştiğidir. İnsanlık bir anlamda bu temel değerlerin bileşkesidir.

Demokratik Konfederalizm Önderi Abdullah Öcalan

Kendini bilme tüm bilmelerin temelidir

Jin Aştiya Mayînde Dixwazin

'Divê ev biryar teqez li ber çav were girtin. Divê gotina agirbestê, wek biryara dayîkên gerîla û leşkeran bê dîtin. Êdî sebra kesî ya êş kişandinê nemaye.'

Bi bangawaziya Serokê Koma Komalên Kurdistan agirbesta ku hat îlan kirin, li deverên cur be cur tê nixandin. Daxuyaniyên ku nûnerên jin yê sazîyên sîvil, pêşwazî xwendevanan dikin.

'Bila dayikên leşkeran jî piştgiriyê bidin me'

Pakîze Yildirim Wanî ku kurê wê di 28'ê Îlona 2006'an de di pevçûnê de jiyana xwe ji dest da, aştiya mayînde xwest û wiha got: "Bila kuştina kurê min kuştina dawî be. Dayik êdî nema kuştinê radikin. Em dixwazin êdî tu kes neyê kuştin. Bila ne leşker, ne jî gerîla bêne kuştin. Em aştiya mayînde dixwazin."

Dayika bi navê Raîffe Ozbey, ji rayedarên dewletê xwest ku guh bidin agirbesta PKK'ê û da zanîn ku ew naxwazin dayikê leşker û gerîlayan bigrîn. Ozbey, gotinên xwe wiha bilêv kir: "Bila Erdogan mezînatîya xwe nîşan bide, şer û operasyon rawestîne. Bila dayikên leşkeran jî piştgiriyê bidin dayikên gerîla û bila xwîn nerije. Em aştî û mafê xwe yê mirovane dixwazin."

'Êdî sebra kesî ya êş kişandinê nemaye'

Welatiya bi navê Behiye Kaçak, got ku biryara agirbestê ji bo Tirkiyeyê şensek e û destnîşan kir ku berê jî gelek car agirbest hatiye îlankirin. Kaçak, wiha got: "Lê divê ev biryar teqez li ber çav were girtin. Divê gotina agir-

bestê, wek biryara dayikên gerîla û leşkeran bê dîtin. Ji ber ku bangawaziyên din tev hatin piştguhkirin. Êdî sebra kesî ya êş kişandinê nemaye. Divê hemû mirovên li Tirkiyeyê dijîn xwedî li vê agirbestê derkevin. Ev fersend divê baş were nixandin."

'Peywirek mezin dikeve ser milê aştîxwazan'

Şaredara Baglarê Yurdusev Ozsokmenler, diyar kir ku îlankirina agirbestê pêşketinek dilşadî ye û wiha dom kir: "Peywireke mezin dikeve ser milê aştîxwazan û sazîyên civakî yê sîvil. Em ketine pêvajoyek ku divê hemû kes peywira xwe bicih bin. Dibe ku hêzên di nav pevçûnê de ne, ango gerîla û artêş nikaribin pirsgrêkê di nav xwe de çareser bikin. Divê sazîyên civakî yê sîvil û siyasetmedar wek katalîzor tevkarî bidin çareserîya pirsgrêkê." Ozsokmenler jî destnîşan kir ku dibe hêzên provokator derkevin holê û xwest ku hemû kes li dijî vê yekê bihîstyar bin. Ozsokmenler got ku "Hêvî heye, lê bi qasî hêviyê rîsk jî heye."

Jinên DOKH'î ku piştgirî da agirbestê ji aliyê Konseya Birêvebir a KKK'ê ve, li ser banga Rêberê PKK'ê Abdullah Ocalan hatiye îlankirin nixand, destnîşan kir ji bo pêvajoya aştîyê pêşve biçê, ewê hemû hêza xwe seferber bikin.

Tevgera Jina Azad û Demokratîk (DOKH), der barê agirbesta ku Konseya Birêvebir a Koma Komalên Kurdistan (KKK) li ser banga Rêberê PKK'ê

Abdullah Ocalan îlan kirî, li avahiya Şaxa Komeleya Mafên Mirovan (ÎHD) a Stenbolê daxuyaniyek da çapemeniyê. Berdevka DOKH'ê Sevahîr Bayindir ku li vir axivî, diyar kir ku bi biryara agirbestê hestên aştîyê dîsa bilind bûne. Bayindir, destnîşan kir ku ji bo çareserîya demokratîk a pirsgrêka Kurd, car caran yekalî be jî, agirbest tîn îlankirin, lê ji ber ku li jîneyên bi raye yê dewletê, sazîyên civakî û hêzên navneteweyî, neketine nava hewldana pêwîst, li Tirkiyeyê demokrasî hatiye paşve xistin û hîn zêdetir mirovan jiyana xwe ji dest dane.

Bayindir, daxuyand ku ewê wekî jinan, ji bo pêvajoya aştîyê pêşve biçê, dê hemî hêza xwe seferber bikin. Bayindir, got ji bo ku aştî pêk were, divê operasyon bêne rawestandî û banga, "Em bang li hikûmeta AKP'ê dikin ku beyî gumanên siyasî, berpîrsariyê bigire ser xwe. Em bang li hemû rêxistinên civakî yê sîvil, çapemenî, hunermend, rawerşên û hemû jinan jî dikin ku bi awayekî aktîf têbikoşin û di nava piştevanîyê de bin."

Agirbest gelek hêvî da me

Rêvebera Navenda Çand û Hunerê ya Mem û Zînê (MKSM) Fecriye Benek: Ev agirbesta dawî, ji yê berê cudatir e. Jinên Kurd û Tirk di van şeran de gelek êş kişandin. Lewma yê ku

herî zêde aştîyê dixwazin, jin in. Nêzikatiya erênî ya rayagîştî ya Tirk, sendîkavanan, sazîyên civakî yê sîvil û ya herî girîng jî nêzikatiya erênî ya serokwezîr, gelek hêvî dan me jî. Hêviya min ew e ku ava aştîyê, dê dilên hişk ên rêveberên Tirkiyeyê nerm bike.

Sakîne Guven a diya HPG'yîyek e; "agirbest ev bi salan e daxwaza me ye û PKK ev cara 5'emîn e ku vê agirbestê îlan dike. PKK ji xwe heya vê demê rasterast bi çek têkoşin nedaye. Heya ku bi ser PKK'ê de çûn, PKK neçar ma ku xwe biparêze. Em dixwazin ku Tirk jî deng bidin dengê PKK'ê, gelê Kurd û Serokê wê û dawî li şerê xwe yê qirêj bin. Em naxwazin êdî dayik bigrîn, şer çêbibe, gerîla û leşker bimre. Em aştîyê dixwazin û hewce ye ku dayikên leşkeran jî wekî me têbikoşin. Em dixwazin ku aştî pêk bê, lê em aştîyê bê Serokê xwe jî naxwazin. Ji ber ku rîya aştîyê ji aliyê serokê me ve hatiye vekirin û em dixwazin ku ew azad bibe."

Navenda Nûçeyan

Roja dijberiya dijwariya li dijî jinê

Di nava jiyane de mêr û jin her du jî dijîn, herdu jî heman karî dikin û ji bo jiyaneke xweş dîkevin nava lêgerînan. Lê mixabin yek tê çewisandin pelçiqandin yek jî xwe weke xwedayê rûerdê dibîne. Ev yek di dîroka pênc hezar sala heya roja îro jî hatiye.

Ji 25 Mijdara 1981 û vir ve, dijwariya li dijî Jinê li gelek deverên cihanê bi çalakiyên curbucur tê şermezarkirin û wê îsal jî were şermezarkirin. Jin piraniya xwe bi giranî jî ber dijwariya nava malê xwe dikujin. Dema mirov li rêjeya xwekuştinê dinêrin, di nava serlêdêrên dijwariyê de ji sedî 65.9 serî li rêya xwekuştinê dane. Di nava jinên ku serî li sazîyan didin de, jinên ku carekê û ji carekê zêdetir serî li xwekuştinê dane û hatine xi-

laskirin, ji %65.9'î jinên ku di hewldana xwekuştinê de hene. Eger mirov vê rêjeyê li gorî temen binirxîne, di navbera temenê 15-25'ê de rêjeyek ya xwe kuştinê ya ji % 80.55 heye û ev jî piranî di 15 saliya ne zewicî de tê dîtin. Di navbera temenê 26-36 de rêjeyek ji %60.16 serî li xwe kuştinê dayîne hene. Ji % 80 hêjmarekî pir mezin e.

Serlêdanên ku hatine kirin nîşan dide, ku hemû cureyên dijwariyê derdikeve pêşiya mirovan. Dijwariya psîkolojîk, dijwariya devkî, dijwariya aborî, dijwariya fîzîkî, bûyerên destavêtin û destdirêjiyê hene. Her jinek, gelek caran li dijwariyê rast hatiye.

Li gorî daneyên statîstîkî, rêjeya serlêdanên ji ber dijwariya nava malbatê tê kirin ji sedî 40 e. Di nava vê pirsgrê-

rêkê de rêjeyek ji sedî 20'an, bi mêrê xwe re pirsgrêkê dijîn û ji ber vê yekê li dijwariyê rast tîn. Ji sedî 30'ê jinan jî bi zarok û mêrê xwe re xwedî tîkiliyek baş nînin. Kuştinên toreyî yê jinan, ku li tevahiya herêmê rû didin, divê jibo çareserkirina vê pirsgrêka civakî qanûn were guhertin û tevî vê yekê di nava civakê de perwerde were kirin. Divê kesên bi vê yekê re mijûl dibin jî di heman demê de bi rêxistinên civakî yê sîvil re jî di nava hevkarîyê de dixebitin.

Dijwariya li hemberî Jinê bi rojekê nayê çareserkirin, lê belê ji ber ku rojek li dijî dijwariyê heye, ev yek jî girîng e. Dîsa mirov dikare bêje dibin her cure dijwariya fîzîkî û ruhî de pirsgrêkên aborî radizin. Dema ku pirsgrêkên aborî werin çareserkirin, wê

dijwariya nava malbatê jî ji holê rabe.

Kesên parêzvanên mafên jinan dikin, li hemberî dijwariya jinan di nava têkoşinekê de ne. Li hember zordarî û dijwariya jin rastî tîn di tekoşin û çalakiyên cûrbecûr li dardixin, lê mixabin ev yek hîn jî pir lewaz e. Ji ber ku hîn jî jin xwe dikujin û rastî dijwariyê tîn. Gelo ev yek wê çawa bê çareserkirin? Jin wê çawa di nava civakê de bêtî ku her carê bi cureyên cûda rastî dijwariyê bê cihê xwe bigre?

Bi taybetî divê ku ji bo mafê jinên baş bî parastin wekhevî civatek ku edalet tê de serdeste bê avakirin û kuştinên bi navê namusê û dijwariya di nava malbatê de êdî bê rakirin, piştgirî ji rêxistinên jinan re jî bê dayîn. Hem li cihên fermî û him jî di nava rê-

Hêvîdar Munzur

xistinên civaka sîvil de helwest bi tundî li hemberî dijwariya ya li hemberî jinê tê pêşxistin bê dayîn û kesên ku rastî dijwariyê jî tîn li wan xwedî bî derketin. Werin em îsal bi hev re bikin qirîn û bî jin hemû cureyên dijwariya li hemberî jinê re na û bila êdî jin nebin qurbanên namusê, bila jin bi navê toreyan neyên kuştin û bila êdî jin bes xwe bikujin. Bila jin bijîn û bi rengê xwe jiyane bedew bikin û bi rengîniya xwe rengê jiyane bixemilînin.

MEYA: Şînkayî, Xweşikbûn û Jin

Navend, ji bo hemû Farqîniyan, bi taybetî ji bo jinên wê derbasî jiyane bû. Di damezrandina MEYA de kesên ku ked dane dibêjin, armanca navendê, pêxistina giyana hevbeşî û hevgerîtinê ye.

Bi navê MEYA ku wateya wê şînkayî û xweşikbûn e, dibe xweyî Nava MEYA Farqîn a Pêşketina Civakî û Şewirmendiyê. Navenda Civakî û Şewirmendiyê a MEYA ku di 7'ê Îlona 2006'ê de, bi beşdarbûna gelek sazî, dezgeh û gelê Farqînî ve dest bi xebatên xwe kir. Serokê MEYA Gulay Soker jî salek û nîv ke deki mezin daye. Ji bo jinên Farqînî ku ji şer û kevneperestiyê birînen kûr wergirtine, ji bo ku hinek behna xwe berdin, bikarin xwe bilêv bikin û bikaribin xwe ji aliyê civakî û çandî ve pêş bixin, xwestiyê cihekî amade bike. Di derbarê armanca û projeya navenda MEYA de roportajê ku me pê re çêkir, em dixwazin pêşwazî xwendekarên xwe bikin.

• **Hûn dikarin xwe bi me bidin nasîn?**

Li Farqînê ji dayik bûm. Sala 1995'ê û wir jê veqetiyam û piştî deh sal şûn de dîsa vegeriyam. Di vir de tiştê herî bi bandor, lîstikê min li pirsgerêka jinê bû. Xebatên giştî hebûn, lê li gorî min pirsgerêka jinê ji dervey analîz û perspektîfên giştî, xebatekî lokal pêwîst dikir. Min xwest di cihekî ez dinasim de dest pê bikim. Di heman demê de Serokê me yê Şaredariyê jî girîngî û derfet dida xebatên jinê. Me bi hev re kar kir, me xwest Farqîn bigihînin zindîbûna civakî-çandî ya berê.

• **Armancên giştî ya damezrandina Navenda MEYA a Pêşketina Civakî û Şewirmendiyê çi ne?**

Em dixwazin jin di civakê de were qebûl kirin, baweriyê xweyî di jinê de were afirandin û kêmek jî be pêngaviya jinê bê dehfandin. Ez naxwazim bi doza "emê jinê ji nû ve biafirînin, wê azad bikin" nezik bibim. Ez dikarim bêjim, ji bo tevayî van tiştan rêberiyê bikin û eger potansiyelê hebe, wê derbixin eşkerebûnê. Di bingeh de di pirsgerêka

jinê de me dît ku jin xizmeta têgeha dema bavixsalarî dike û di hundirê xwe de wî dide jiyandin.

• **Navenda MEYA a Pêşketina Civakî û Şewirmendiyê wê di kîjan qadan de xebatên xwe bidomîne?**

MEYA FARQÎN xebatên xwe di qadên qursên xwendin û nivîsandinê, qursa komputerê, qursên meslekî-hunerî û hunera desta, pirtûkxane, xebatên şewirmendiyê, xebatên perwerdeyî û xebatên li ser tenduristiya jinê de bidomîne.

Berfirehiya xizmeta şewirmendiyê giştî ye û her mijarê tê de dihevine. Em bi vê dixwazin alî bidin jinê û tevlihbûna wê li jiyana civakî pêk bînin. Bi xebatên perwerdeyî re jî hêza jinê ya afirîner nîşanî wê bidin, pengaviya wî motîve bikin, wê bi civakê bidin peji-randin. Bi Beşa Tenduristiyê ve jî di mijarên tenduristiya gel, dayik û zarok û hwd. de xizmetên pratîkî û teorîkî were dayin. Mijarên bi vî rengî wê bi kampanyayan werin piştgirî dayin, bi vî zanînekî tenduristiyê di mirovan de wê bê pêxistin, hişyarî were zê-dekirin.

Bi xebatên perwerdeyî ve armanca bingehîn, wê avakirin û pêxistina zanîne be. Di mijarên demokrasî û mafên mirovan, mafên jinan, zayendiya civakî, hiqûq hwd. de plankirina perwerde, semîner û pêşengehan e. Dem bi dem pirsgerêkên rojevî jî wê bibin mijara xebatên perwerdeyî.

• **Di dema damezrandina wê navendê de we pirsgerêk û zoriyên çawa jiyana kirin? Heta niha baldariya jinan çawa dîtin?**

Bajarekî weke Farqîn ku para xwe ji şer, şidet û mirinan wergirtiye, ji bo hewldanên wiha pêwîst dikir gelek bi biryar bihata tevgerandin. Helbet xwe gihandina jinên ku qet aktîvîteya wan ya civakî nîne û bi tirsê hatiye melisandin, ne hêsan e. Di cihên wiha biçûk de modela dayik a

di malê de rola jinê di civakê de dide diyarkirin. Mixabin jin hinek jî incex dema di partiyên siyasî de cih bigrin tên peji-randin. Li Farqînê ev 20-25 sale jin qet cihê xwe ji saziyên sivîl de negirtine. Ev der ne partiyeke siyasî ye, ne jî cihekî kar e ku hatiniyê bîne. Her wiha di vî xalê de pêwîst dikir em armanca damezrandina navendê baş deynin holê. Heta hin caran zilam bi henekekî digotin; "hûnê bi vî navendê jinên me ji dest me bigrin, wan li hemberî me rêk bixin." Lê bi zêdebûnê wesfî di jin û keçên me yê ciwan de ewê bizanin ku armanca me ne ev e.

Ji avakirina navendê heya dawî di van xebatan de yê ku piştgirî dan me pir kêmbûn. Hinek jî nedizanin ka wê tiştêkî çawa derbikeve holê. Em neçar bûn bi her tiştê de ve têkildar bin. Ew rewş jî di xebatên me de rê ji hin astengiyên vedikir. Lê navendê me bala jinan dikşîne. Yê mereq dikin û tîne, yê xwe dinivîsin ji bo hin qursan...

• **Ev sazî wê têkariyên weke çi pêşwazî jinan bike? Wê guhertinekî çawa pêk bîne?**

Di salên 1960'an de jî ku bi bûyerên dijwar tê bibîranîn, her kesên ku li Farqînê dijîyan, di wan de çanda şanoyê hebû, lê bi demê re sînemayekî wê yê mayî jî niha weke mîzgeft tê bikaranîn. Niha mixabin ne dîwanekî şanoyê, ne jî yê sînemayê heye. Tûrîzma navçeyê gelek dîrokî ye lê mixabin arasa pêwîst ji bo danasîna bircan û binesaziya wê tune. Bi hesapkirina nîrxên zêde yê aborî û jiyana civakî ve gelek projeyên ku werin amadekirin, wê bihêle ku Farqîn car-dînbûna xwe ya berê a çandî û civakî.

Di nava vî tabloyê de derfetên perwerdeyê ku bikaribin xwe bilêv

bikin, bibin xwedî vîne û di van mijaran de rêxistinên civaka sivîl ku bikaribin alternatîfêkî ava bikin nînin. Ev yek jî dihêle ku pirsgerêkên heyî zêde bibin. Gelek pirsgerêkên weke koç, şidet, bêkarî, nelivînen civakî, tunebûna qadên cîkirinê hwd. heye. Ji ber vî yekê jin şûna ku di nava jiyane de yê herî hilberîner be, paşde dimîne. Ev rewş dihêle ku newekhevî bidome û pirtir beramberê şideta psîkolojîk û fîzîkî were. Ji bo ku jin bibin hêza çareseriyê, cudabûnên xwe deyne holê, bi pir alîbûn û hilberîneriya jiyane ve xwe tevli bike û di veguhertinê de weke "Dilakekî Farqînê" çalak û beşdarvan bibin, di rêberiya şaredariya me de wê Navenda MEYA a Pêşketina Civakî û Şewirmendiyê were sazîkirin.

Di vî navendê de bi perwerdeyên ku werin dayin ve armanca me ya bingehîn ev e ku, em van perwerdeyan ji grupê derbasî taxan û bajarê bikin, di rêberiya jinê de li Farqînê ji aliyê çandî û civakî ve dînamîka pêşketinê a bingehîn ava bikin.

• **Wek tê zanîn Farqîn ger-mahiya şer kûr jiyana kir. Niha çi ças bandora wê li ser heye? Hûn dikarin şopên kevneparêzî û tirsê çawa vebêjin?**

Bajarekî di şer de berdêla herî giran daye yek jê jî Farqîn e. Di salên 90'an de ji ber ku Farqîn welatparêz bû, 800 kes ji aliyê Hizbullah ve hatiye kuştin. Demekî di kolanên

vê bajarê de di rojê herî kêmkesek dihat kuştin. Ev rewş wisa hatibû kerixîn ku rojekî ku kes nehatibana kuştin şukur dikirin. Ji ber ku jin neyên kuştin, neyên kezavkirin, neçar diman serê xwe bigrin. Helbet di cihên wisa mirovên hatine tirsandin û çewisandin de ne hêsan e ku travmayên ku jiyane derbas bikin. Dew-sên bûyerên ku qewimîne hê pir zindî ye. Farqîn, bi şer diguhere, paş dikeve û jana wê bi hemû aliyê xwe ve diji. Ji ber ku mirov ji bo nîrxên ku pê bawer dikirin hatin kuştin. Tecrubeyên wiha xirab, di xweza xwe de mirovan dikşîne qalikên xwe. Pirsgerêka baweriyê ava dike. Ji ber vî yekê di tiştê ku were kirin de hûn neçar in dilsoziya xwe deynin holê. Divê baweriyê bidin we.

Tirs, kevneparêziyê ji nû ve afirand. Divê tunebûna arastekên civakî, divê jî nav-nîşana derketina kevneparêziyê bûyerên şidetê ku dihat jiyandin bû. Em qala cihekî wisa dikin ku, demek mirov diketin gumanan ku "emê çawa bikarin bi saxî herin mala xwe". Ji ber vî yekê bandora travmayên ku di bin parêzkariyan de dihat jiyandin mezin e. Li holê ye ku dixwazin ji wan rizgar bibin jî. Serlêdanên li me û têkilbûna ji navenda me re di vî xalê de hêviyê di-de me.

Fatma Savcı

Pêvajoyên Aştiyê, Pêvajoyên Ji Nû Ve Avakirina Civakê Ye

Têkoşîna Azadiya Kurd ketiye pêvajoyekî gelek dîrokî û peljen. Divê êdî were dîtin ku politîkayên înkâr û îmhayê nikare rastiyan veşêre. Edî çareserîya pîrsgirêka Kurd xwe pozberî hêzên navnetewî û yê herêmî kiriye. Serokê KKK'ê Abdullah Ocalan û têkoşîna KKK tu carî di çareserîya pîrsgirêkê de bikaranîna şidetê weke rêbaza têkoşînekî nepejiriye. Bi vê armançê jî gelek caran ji bo ku şensêkî din bide aştiyê, her çiqas Tirkiye bersiv nede jî agirbestan ilan kiriye.

Ji beriya 1 Îlonê deklarasyona ku KKK pêş xistî û dûvre di bingeha banga Serokê KKK'ê Abdullah Ocalan de jî 30 Îlonê agirbesta ku da zanîn, gelek girînge û gawekî dîrokî ye. Hêza bingehîn ya vê gavê dîrokî, Serokê KKK'ê Abdullah Ocalan û Têkoşîna Azadiya Kurd e. Ev hêz, yê ku bi dîroka têkoşîna xwe ya sih salî ve li dora Serokê xwe û têkoşîna azadiyê kîp bûye, hêza gelê Kurd e. Ji 1993'ê û vir ve hewldanên ku ji bo çareserîya pîrsgirêka Kurd a demokratîk hatine dayin, ji 1999'ê vir ve warekî stratejîk girt. Di nava pêvajoya heft salî de, ji bo çareserîyê gelek hewl hatîye dayin. Di pêvajoyekî ku ahenga cihanê li cihê xwe dilive,

nexşe ji nû ve tê xet kirin, cihan ji nû ve tê parkirin de divê têkoşîna azadiyê şensê aştiya herî biçûk jî binirxîne.

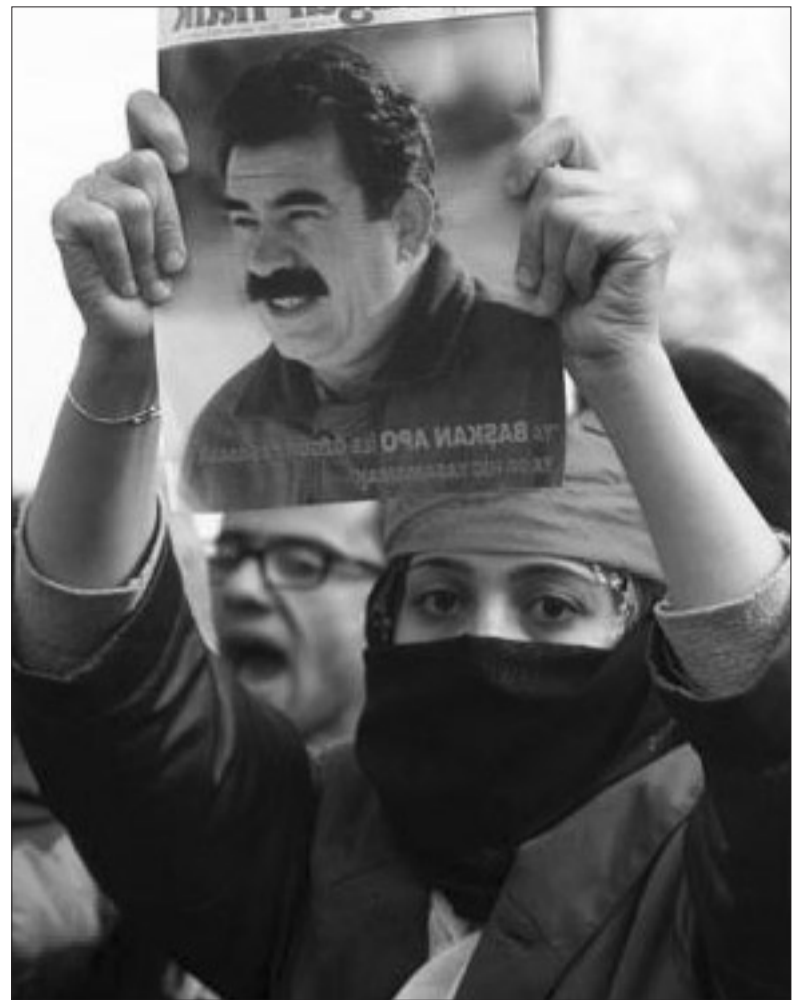
Her hêz bi dînamîkên xwe ve heye. Û siyaseta vê bi rê ve dibe. Divê em bibînin; ev pêvajoya ku bi hêza gelê Kurd, tevayî gelên bindest, jinan, hêzên demokrasiyê û mirovên pêşverû ve pêş bikeve, eger baş neyê nirxandin têde xeterîyan jî dihewîne. Xeterî ev e: Me di cerbên raborî de dît; kengî ku gelê me hêz û rêxistina xwe parast, aheng dihejin û neçar dimînin ku gelê me mixatap bigrin. Kengî ku hêz û rêxistina xwe neparêzin, xeterî wê vê demê dest pê bike. Bêguman her hêz tiştêkî cuda ji çareserîyê fehm dike. Lê belê pozberkirina çareserîyê û meşandina têkoşînê di destê gel de ye. Wek Serokê KKK'ê jî daye diyarkirin, ev "şensa dawî" ye. Wê demê herî kême divê ji aliyê xwe ve hewldana vê were dayin.

Di vê meha ku coşa 27 Mijdarê roja damezrandina PKK'ê dijîn de, em dizanin ku têkoşîna azadiya jinê jî bi berdêlên mezin ve hatiye vê rojê. Dema lehengiyên ku şehîdên jinên Kurd afirandîye û asta hatina rêxistina jinê di civakê de lê binêrin, divê em binirxînin.

Belê, jina Kurd êdî me mîna berê

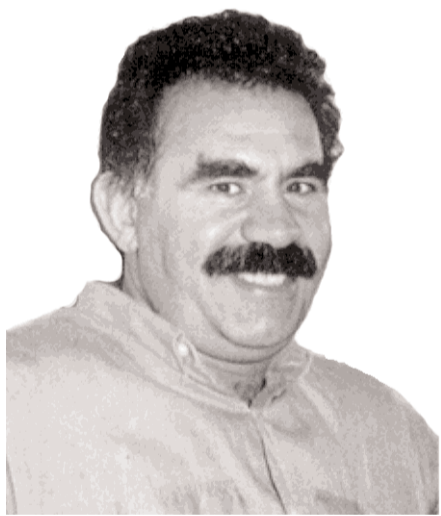
ye. Me, bi têkoşînê zanîne bi dest xist, bûn xwedî vîn. Lê belê bi vî rewşê, jinên me hê di nava cendereya paşverûtiyên civakî de ne. Leza pêşketina civakî hêdî ye. Û berdêla vê giran dibe. Kuştinên toreyî, kuştinên bi navê namûs tên kirin, qelen, şidet hwd... Tabloya ku çavkaniya xwe ji dîstûrên feodal a paşverû digre, em vê yekê napejirînin. Divê herî dawî Sezen Yuksel a ku li Parîsê, di şeva dawî de ji aliyê mêrê xwe ve hat kuştin, ji bo me bibe sembolek. Divê di têkoşîna li dijî paşverûtiyên civakî de hê wêrek bibin û tabûyan qebûl nekin. Sezen Yuksel xwest vê yekê bike. Yanî wê veke jinekî xwest jiyana xwe bixwe hîlbijere. Xwest bi xwe biryar bide ka dixwaze bi kî re bijî, bi kî re ne jî.

Hêza guhertin û veguhartina ci-

vakê, jin e. Yê ku vê yekê pêk bîne, hêza jinê ya rêk xistî ye. Em neçar in di 25 Mijdarê Roja "Ji Şideta li Dijî Jinê re Na!" de, li hember paşverûtiya civakî xeta xwe ya têkoşînê bilind bikin. Pêvajoyên aştiyê, pêvajoyên ji nû ve avakirina civakê ye. Pêvajoyên aşitî û avakirîne, pêvajoyên ku divê jin rêbertî jê re bike ye. Divê em bizanin, avakirina aşitiyeke mayînde, bi derbas kirina paşverûtiyên civakî ve avakirina civakêkî nû, bi jin û zilmên demokrasiyê, wekhevîyê û azadîyê ve gengaz e.

Zelal Amed

Bandora kevneşopiyan

Di bingeha windakirina gelek mêr û jinan de, mayîna wan a di bin bandora kevneşopiyan de heye. Baş dizanim ku ev ciwan bi viyana xwe ya azad nêzîkî vê saziyê nedibûn. Teqez ji ber ku her kesî wisa kiriye, wan jî wisa kiriye. Hê jî wiha ye. Li vir kêmasî ev e, lêkolîna rewşê li dijî azadiyê, berovajî vê yekê ku bi têgihîna "hemsalên min, cîranên min çî bikin, ez jî neçar im wê bikim" tevdişerî e. Di nava civaka me de heger keçîkek mîna xizmên xwe nezewice, dibêje "ez di mal de mam"; mêr jî dibêje "mêraniya min ji dest çû." Di nava van hest û ramanên ku bûne fosîl de ditengije, diperçiqe, diqermiçe, êdî kevneşopî di "hawara" wî tî û zilmê

me diqede! Ciwanên me hê ciwantiya xwe ne jiyîn, dikevin bin fermana van kevneşopiyan. Êdî paşverûtî piştî vê yekê pêş dikeve. Damezrandin û pêşexistina malbatê ya dargî, bi serê xwe temenekî dixwaze. Jixwe hest ser û bin bûne. Ji bo ku rewşê rast bike, hemû tiştê xwe dide. Wê demê ji dadikeve û her dadikeve.

Herwiha di jiyane de tawîza ku nede namîne. Pêdivî nabîne ku rast bihizire. Dor nagihe damezrandina saziyên siyasî ku ava bike. Lewra rewşa ku ew lê dinêre, rizgarkirina malbatê ye. Mêrê herî çê yê ku tiştê herî zêde bide malbatê ye. Ev rewşê ku ji sedî nod û neh bi ciwanên me re tê dîtin e. Min ev baş fêhm kir; ji ber ku min baş fêhm kir jî, dema me partî pêşexist ji bo em kesên xwe ji van girêdanên bizzerar rizgar bikin, em bi sistem û hostayî tevgerîyan. Belê mecbûr man ku gelek fedekariyan bikin. Lê bi awayekî din ne gengaz bû ku azadî were rizgarkirin. Ji ber ku dijmin jî bi vê yekê dizanîbû, rêyên riz-

gariyê yê hêsan ferz dikirin û digot "keç û lawên xwe bilez bizewicînin." Di demeke zor de ev hê bêtir ferz kirin. Lewra bi vî rengî enerjiya wan tîne dikirin, di nava saziyêke wiha paşverû de dianîn rewşêke fetisandinê û di dawî de jî kesekî şoreşger ê çê ne dima! Vî derbarî de navbera ku hatî standin bi rastî jî ne hindik e. Li derên mîna Mêrdîn û Amedê ku li paş mayî, ev yek hê bêtir xuya dike. Hê di yazdeh saliya xwe de -ji pazdeh salan derbas nabin- hemû keçîk û lawîk an bi destgirtî yan jî sozdar in. Ev yek bûbû tiştêkî xwezayî. Em ê van ciwanên ku hê negihîştin pazdeh salan hatin girêdan û di dorhêleke ku bingeha damezrandina malbatê tinebe de, çawa bikin şoreşger? Astengeke mezin e! Mê ji ber vê yekê nivî ji yê di nava çalakiyê de winda kirin. Herwiha ev mijar di nava refên partiyê de jî girîng e. Heta ku negihîştê tîkiliyên azad bi wêrekî tevnagere. Hûn nabin afirîner. Wê hingê jî yê serdest dibine nirxên daraz ê feodal in. Dema ku şo-

reşgerê hest û helwestên bêpîvan, di dorhêla partiya şoreşger de layîqî xwe bibîne, teqez ê winda bike û yê bi partiyê jî bide windakirin.

Geleşeya azadiya jinê bi giştî pîvaneke azadiya civakî ye.

Vî derbarî de di bergeha mêran de kêmasiyên mezin hene. Bi mijokatî û çewisandina çînî ve girêdayî neavêtina hestê serdestiya mêr a ji ser xwe û tevgerîna bi vantajên vê yekê dabaşa xebirdanê ye. Lawaziyên jinê jî yê bi heman rengî hene. Vî derbarî de kompleks, biyanîti jiyandina her şêwe bêpîvanî, civakînebûn û neazadbûn, bi berfirehî derdikeve holê. Encam: Neçareserî, di tîkiliyan de tevnegeriya bi rehetî, rageşî, çavnebarî û lîzokî!

Rêberê Koma Komalên Kurdistanê Abdullah Öcalan

Wergêr: Jîr DILOVAN

Sezen Yüksel

Uithuwelijk maakt dood met de titel van de tekst die is uit gedeeld door Ahmet kaya cultur centrum aan mensen en mensenrechten organsitaties. De 19 jarige Sezen Yüksel was sinds zes maanden in Frankrijk. Ze heeft geweigerd om te trouwen met haar neef. Maar, ze is altijd gedwongen door haar familie om te trouwen. De kennissen van Sezen hebben verteld dat Sezen altijd aan het huilen was.

Ze wilde terug keren naar Turkije. Indien, zij terug zou keeren naar Turkije, zou ze vermoord worden door haar familie.

Ze is altijd met de dood bedreigd.

In de verklaring van Ahmet kaya koerdiche centrum, heeft Sezen tegen haar neef altijd gezegd, "ik beschouw je als mijn broeder. Ik zal nooit met je naar bed gaan, ook al gaat het ten koste van mijn leven". Blijf ik bij mijn gedachten.

Op de huwelijks nacht, is Sezen door haar neef met wurging om het leven gebracht. de vrouwen stichting vereniging Frankrijk Femmes Solidaires heeft samen met de Ahmet Kaya koerdiche centrum, pamflaten uitgedeeld,

dat tegen de dood van Sezen was.

"Zwijgen mag niet meer voorkomen". Alle ouders werden opgeroepen om meisjes ongehouden door wreede traditie uit te huwelijken. Vooral eer wraak past niet in deze tijd.

In frankrijk zijn 70 duizend vrouwen die slachtoffers kunnen worden van het uithuwelijken

De vrouwen vereniging Femmes Solidaires heeft verder in haar verklaring meegedeeld, dat er elke maand ongeveer zes vrouwen die door uithuwelijk slachtoffers van geweld worden. En, 70 duizend vrouwen wordt verwacht op de zelfde lot.

In het verklaring van de vrouwen vereniging Femmes Solidaires werd gezegd, "zeg NEE tegen uithuwelijk en zeg NEE tegen sex geweld." Alle vrouwen hebben een vereniging in Frankrijk

Samen in verklaring wordt meegedeeld, dat vrouwen nooit een slachtoffer van geweld mogen worden. Dat in Frankrijk ook de vrouwen gelijke rechten hebben met de mannen.

In de verklaring werd gevraagd aan de regering of de familie van Sezen bestraft mag worden. En zulke strafbare feiten streng moeten worden aan gepakt.

Krietiek Tegen De Eer Wraak

In Frankrijk, heeft vrouwenrechten activist Femmes Solidaires, samen met Ahmet kaya Koerdische Informatie centrum in Parijs een Verklaring uitgebracht, over de koerdische meisje die op haar huwelijks nacht werd gewurgd.

Zoals het bekend is, is Sezen Yüksel op 24 september op haar huwelijksnacht op een grove manier om het leven gebracht door haar 24 Jarige neef Saim Demirhan.

Na de moord van Sezen, heeft de moordenaar Saim Demirhan haar familie gebeld, en hij heeft gezegd dat Sezen door hem om het leven is

gebracht. Politie heeft de dader Samin Demirhan aangehouden. Samen met de dader ook de familieleden aangehouden. Maar ze werden later vrij gelaten door de politie. Vanwege bewijs gebrek. De moord zaak is bij de politie nog steeds in behandeling.

Haber Merkezi

Vrouwen verdienen per dag 5 YTL

Arme vrouwen die in Istanbul leven, om hun huis economie te helpen doen t-shirt schoonmaak werk voor maar 5 YTL.

Van s'morgens tot s'avonds laat met hun kinderen, vrouwen die schoonmaak werk doen, hebben helemaal geen sociale zekerheden.

In de provincie van Istanbul Küçükçekmece, een van de arme wijken Ayazma, werken vrouwendaar alleen maar voor 50 cent per t-shirt.

Hier mee verdienen ze hele dag alleen maar 5 ytl. Ze weten ook dat het heel erg weinig is.

Maar, zeggen dat ze niet anders kunnen. Hele dag aan het werk

In de wijk Ayazma in de krote wijken leeft Nejla Sami, is een van de arme vrouwen. Ze is drie jaar geleden van Erzurum met haar man en haar 4 kinderen verhuisd naar de provincie Istanbul Küçükçekmece met haar man. Hij heeft geen vaste werk. Af en toe werkt hij in de bouw als er werk is voor hem. Daarom doet zij thuis werk om t-shirt schoon-

maken te maken. Ze doet ongeveer 100 t-shirt per dag.

Ze verdient per dag 5 ytl. Soms ontvang ze helemaal geen geld. Soms krijgt ze om de twee of drie maanden haar loon.

Haar dochter Seher zegt, als mijn vader een baan had, of betere werk had mijn moeder geen schoonmaak werk gedaan.

Maar de school kosten van de kinderen moeten ook betaald worden. Seher vindt het erg jammer dat haar moeder hele dag schoonmaak werk doet.

In krote wijken van Ayazma woont de 45 jarige Seherban Kilic, om haar zeven kinderen onder te houden doet ze ook t-shirtsschoonmaakwerk. En daar naast, doet ze ook andere thuis werk. Maar ze kunnen toch niet rondkomen. Het enige inkomen van haar familie is van haar zoon. Die werk bij een konfektie

atolyee. En verdient 250 ytl per maand. Ze hebben het erg moeilijk. Ze kunnen niet naar de dokter. Ze kunnen geen medicijn kopen. Ze hebben geen gezondheidsverzekering, daardoor kunnen ze ook niet naar de dokter en ziekenhuis. Ze moeten alles zelf betalen. En dat is erg duur.

En de moeder van vijf kinderen pembe Ozbek, werkt samen met haar schoonmoeder aan de t-shirtsschoonmaak werk om haar gezien te onderhouden. Maar ze kunnen niet rond komen. Terwijl ze de hele dag werkt.

Haar 12 jarige dochter Mizgin werkt bij een konfektie zaak. Ze kan haar studiekosten niet betalen. Daarom werkt Mizgin ook om haar gezien te helpen.

In de arme wijk van Küçükçekmece hebben vrouwen het moeilijk.

Ayten Şenol

Sanatla Kadının Yaşadığı Trajediye Anlatmak

*En tehlikeli ölüm biçimi bana göre anlam bazında
ölümdür. Yani ruhtan, her türlü insani duygudan
mahrum kalmış bir bedene dönüşmek kadar
acı bir ölüm olamaz.*

Özde reyting amaçlı yayınlanan dizilerle aslında toplumsal yaralarımız daha da derinleştiriliyor.

Şiddet sarmalının gün geçtikçe daha da karmaşıklaştığı coğrafyamızda, kadına yönelik şiddet de hızından bir şey kaybetmeden sürüyor. Şiddete Karşı Mücadele Günü olarak belirlenen bir 25 Kasım'da daha kadınlar değişik etkinlikler yapacaklar. Kanımca kadına yönelik şiddeti en iyi yansıtabilecek aktivitelerin başında, sanatsal aktiviteler geliyor. Çünkü sistemin en temel koruyucu ve yaygınlaştırıcı mekanizmalarının başında gelen medya araçları; sanatsal özden yoksun, ne idüğü belirsiz bazı yayınlar yoluyla, şiddetin her biçimini oldukça cazip bir hale getiriyor ve özellikle de kadına yönelik şiddeti özendiren yayınlar, en belirgin medya kuruluşlarının yazılı ve görsel basınlarında baş köşeye oturtuluyor. Kurtlar Vadisinin baş kahramanlarından Polat Alemdaroğlu'na özenen genç çocuklar, çeteler kurarak vurma, kırma, yaralama ve daha birçok şiddet biçimlerine başvuruyorlar. Kadın intiharları, fuhuş sektörü hızından bir şey kaybetmeden yaygınlaşıyor. Sözde sorunlara vurgu yapma adına, ama özde reyting amaçlı yayınlanan dizilerle aslında toplumsal yaralarımız daha da derinleştiriliyor.

En tehlikeli ölüm biçimi bana göre anlam bazında ölümdür

Gerek Türkiye ve Kürdistan'dan ve gerekse de Avrupa'dan her gün "namuscu namussuzların" töreler adına işledikleri cinayet haberleri geliyor. Varsın Ertuğrul Özkök gibileri bu cinayetleri Kürtlerin sorunu olarak lanse edip gerçekleri saptırmaya devam etsinler. Ama değişmeyen gerçek şu ki, her gün kadınlar öldürülüyor. Biz kadınların onun gibi adamlarla polemik yapmaya zamanı yok. Ölüm kimden ve nereden gelirse gelsin, bunu engellemek bizim işimiz. Evet kadınlar her gün ölüyorlar. Kimi zaman bir kurşunla, kimi zaman yakılarak, kimi zaman asılarak, kimi zaman boğularak, ama kimi zaman da ruhları öldürülüp sadece bir bedenden ibaret bırakılarak... Kadınların öldürüldüğü yerlerde, çocuklar ve gençler de öldürülüyor. Ne amaçla olursa olsun öldürmek, her ha-

lükarda korkunç birşey tabii ki. Ancak en tehlikeli ölüm biçimi bana göre anlam bazında ölümdür. Yani ruhtan, her türlü insani duygudan mahrum kalmış bir bedene dönüşmek kadar acı bir ölüm olamaz...

Geçen yılın Aralık ayında belki de izlenmeye değer bir program bulurum umuduyla TV kanallarını tararken bir röportaja rastladım. Benu Gere de adlı sanatçının "Teslimiyet" adlı fotoğraf

da verir. Acıyı dahi estetize eder. Estetik salt güzelliklerin anlatımı değildir. Bir trajedinin veya çirkinliğin de estetize edilerek yansıtılması mümkündür. Gere de de, kendi cümleleriyle bu çabasını şöyle yansıtıyor: "Töre cinayetleri, katilleri çok yaratıcı kılabilir ve ben bu ölümlerden esinlenerek, gerçek hikayeler sunmak istiyorum. Dünya ve toplumu estetik bir görüntü altında yansıtıp, gerçek acı hayatı göstermek istiyorum."

Açıkçası hepimiz kan revan dan bıktık. Artık bu görüntüler hiç kimse için bir şey ifade etmiyor. Bugüne kadar maço sistemin yarattığı sorunları hep kadınlar çekti. Zavallı kadınlar hapis hayatından beter hayatları yüzünden ölümü seçtiler." Evet oldukça çarpıcı bir anlam.

sergisiyle ilgili oldukça doyurucu bir program izledim. Moda ve portre fotoğrafçısı olan Benu Gere de, uzun yıllar Amerika ve Fransa'da yaşamış, Fransa'da 4 yıl fotoğrafçılık üzerine eğitim görmüş. "Parçalanma", "Aşk Ölümünden Soğuktur", "Kurt Kanunu", "Ağır Roman" gibi filmlerde de oyuncu olarak rol almış. Gere de, fotoğrafçılık kariyerine profesyonel olarak ilk defa İstanbul'da başlamış. İlk sergisi "Teslimiyet" ile erkek egemen toplumda kadın olmanın zorluklarını, ünlü yüzlerle fotoğraf karelerine yansıtmış. Sanatçı, 2007 yılında ise, töre veya namus adına işlenen cinayetleri konu alan "Aşk Kutlamaları" adlı bir sergi açmaya hazırlanıyor.

Sanatsal anlatım, kaba ve direk değildir

Her sanat eseri, yaratıcısının yaşama bakışını, politik düşüncelerini, bilincaltını yansıtır. Sanatın gücü, en katı duvarları bile yıkar. Toplumun belleğinde birçok geri geleneksel değer yargısını sorgulattır. Toplumsal sorunların çözümünde en önemli rollerden birini oynar. Sanatsal anlatım, kaba ve direk değildir. Çoğu kez anlatılmak isteneni oldukça dolaylı yollardan

Berdelin bedeli, kadının hayatı

Öyle gelenekler düşünün ki, berdel edilme yani baba, abi ya da herhangi bir erkeğin suçunun ceremesini çekme ve cezaların en ağır olanı olan ölümden de beter bir cezayla, tanımadığın bir insana ömür boyu mahkum olma, aksini yapma halinde bunun bedelini hayatıyla ödeme. Evet berdelin bedeli, kadının hayatı. Beşik kertmesi, çok eşlilik, başlık parası karşılığında mal gibi alınıp satılma, kızların hayatlarını kur-

tarma adına yurtdışına gelin olarak ihraç etme de bu geleneklerden bazıları. Bu güne kadar pek çok tiyatro oyunu, sinema filmleri, belgesel denemeler, değişik sanatsal aktivitelerle, gerillikler teşhir edilmek istendi. Ama kadın eliyle daha derinlikli ve yaratıcı projelerin geliştirilmesine ihtiyaç var.

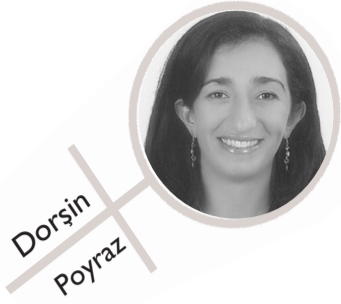
Kaderi başka ellerce belirlenmiş ve bunu da alın yazısı olarak görüp, açık veya gizli teslim olan kadınlıklarımızdan azad olmamızın zamanı. Hayat, kadınlar için nelerden ibaret ve aslında neleri içermeli konusunda, geleneksel eğitim biçimlerinin aşılması ve bu geleneksel yargıların cenderesindeki kadın ruhlarımızın kendi yolunu belirlemesi lazım. Aksi halde dünin Güldün-ya'sı, bugünün Sezen'i olur, yarının da kimbilir Ayye'si veya Fatma'sı.

Kadın ölümleri, intihar ve töre adına işlenen cinayetlerin son bulması için kadının değişik alanlarda örgütlenmesi kadar, oldukça önemli bir alan olan sanat alanının da yaratıcı ve doğru kullanımı önemli. Medyanın kul-

landığı ve artık büyük bunalımlara yol açan güç ve imajların da aşılmasının zamanı. Bu nedenle kadın sanatçıların bu amaçla gerçekleştirdikleri tüm aktivitelere daha duyarlı yaklaşmak ve desteklemek şart. Kadınların bu projeleri sahiplenmesi ve destekten

yoksun bırakmaması lazım. Bu durum çoğu sanat eserinin kitlelere de yeterince ulaşmamasına sebep oluyor. Erkek egemenlikli anlayışın kaleleri olan medya kuruluşlarının patronları da kadınların bu amaçlı eserlerine sansür uygulayarak ulaşımını engelliyor. Bu nedenle kadınlar olarak, bizi anlatan eserleri takip ederek daha güzele buluşmalar yakalayabiliriz.

Kadına dair

Dorşin Poyraz

Ödül Almak

Her insanın hayalinde yaptığı işin ve verdiği emeğin karşılığı olarak bir ödül almak vardır. İnsan, her zaman için verdiği emeğin ve harcadığı enerjinin karşılığını somut bir şekilde görmek ister. Bu, ister bir ödül ile olsun isterse toplum içinde ona tanınacak bir saygınlık olsun. Her durumda insan, ömrünün ürünü görmek ister avuçlarında.

Peki ödül almayı hayal ederken, nasıl bir toplumda ödül aldığınızı düşünüyor musunuz? Sizin ödüle layık olan çalışmalarınızı toplumunuz nasıl karşılıyor diye oturup uzun uzun düşündünüz mü hiç? Elbette kimse düşünmemiştir ama son günlerde oldukça gündemimize giren Orhan Pamuk ve Nobel Edebiyat Ödülü bu konuyu düşündürmüyor değil bizlere. Orhan Pamuk'a gösterilen tepkileri gördükçe ve okudukça, yazar ve toplum arasındaki uçurumu düşünmeden edemiyorum.

Orhan Pamuk'a gösterilen tepkiler daha çok Ermeniler ve Kürtler hakkında yaptığı açıklamadan kaynaklanıyor. Pamuk bu açıklamasından dolayı mahkemeye verilmişti. Ancak mahkemeyi de yeterli bulmayan toplumumuz Pamuk'u linç etmeye kalkışmıştı. "Düşünce ve ifade özgürlüğü" nün hala çok gerilerde saydığı Türkiye'de, resmi düşüncenin dışına çıkılması keskin yasalarla belirlenmiş olsa da işin en acı olan yanı, Türkiye aydın ve yazarlarının da bu resmi düşüncenin dışına çıkamamalarıdır.

Kitap okuma oranı % 4.5 ve gazete okuma oranı % 22 olan bir ülkede ödül almak çok zor bir iş olsa gerek. Onlara bu ödülün manasını anlatmak daha da zordur eminim. Açlık sınırında yaşayan insanların sayısının her gün neden artış gösterdiğini soramayan, genç kızların töre cinayetlerinde öldürülmesini durduramayan, kadınların hala aile içi şiddete maruz kaldığı, dağdan her gün genç bedenlerin tabutlarının neden geldiğini bilmeyen, bu savaşa "dur" diyemeyen, yasalar yerine linç ve recm etmeyi yeğleyen, mağanda kurşunları ile çocuklarını toprağa veren bir topluma Edebiyat Ödülünü anlatmak gerçekten zordur.

Düşünce üretmeyen bir toplumun veya insanların, düşünce üretmenin ya da yazmanın ne olduğunu anlamasını ve buna önem vermesini beklemek hayalcilik olur. Çünkü Türkiye'de edilgenliğin ataleti her zaman için devlet tarafından ve Kürdistan'da dini ve aşiret kuralları tarafından desteklenmiştir. Yaşanan gericiğe karşı herhangi bir çözümün üretilmemesi, devletin bu konuda kendi gericiğini aşamamasının bir göstergesidir. Bu nedenledir ki, kadına uygulanan şiddetten tutalım da sanatçı ve yazarların özgürce kendilerini ifade edememesine kadar uzanan bu yasaklar zinciri önce devletten başlamakta ve sonra tabana yayılmaktadır.

Orhan Pamuk aldığı ödüle seviniyor mu, diye sormadan edemiyorum. İçinde yaşadığı toplum için bir şeyler yapmak, ömrünü ona adanmak ve sonunda karşılığında kendi halkından linç, başkalarından ödül almak nasıl bir duygu acaba? Ödül almak sembolik olsa da, emeğin karşılığı olarak saygınlık görmek, bir gülümseyiş almak ve düşüncelerinden dolayı harcadığın zamana anlam vermek gelişkin toplumların özellikleri arasındadır. Böyle bir toplum yaratmak için daha çok ödül almamız gerekecek.

Müzikte Efsane Kadınlar

Kaybolmaya yüz tutan bir dönemin bu narin seslerini Sema, modern bir yorumla gün yüzüne çıkardı. Sanatçı Sema, bu kadın sanatçıların okuduğu eserleri, 'Ekho-Efsane Hanımlar' adlı albümde bir araya getirerek günümüze ulaştırdı.

ketilme tehlikesi ortada duruyorsa da unutulmaya yüz tutan bu müziklerin bugünlere ulaştırılma çabası takdire şayandır.

Bu çalışmalardan biri de, Almanya'da başladığı müzik hayatında Taksim adlı grubuyla birçok albüme imza atan Sema'nın sesi ve çabasıyla dinleyiciye ulaşıyor.

Daha önce yapılan bu tarz çalışmaların etkisiyle taş plaklarda ki seslere merak salan Sema, özellikle cumhuriyet döneminde müzikle uğraşmış, ancak zamanla unutulmaya yüz tutmuş kadın sanatçılarındaki yoğunlaşmış. Sanatçı, yaklaşık on yıldır yürüttüğü çalışmayı sonuçlandırarak bunu bir albüm halinde yayınladı. Albüme de o günkü seslerin yankısını ifade edecek 'Ekho-Efsane Hanımlar' adını verdi.

Taş plak sesli hanımlar

Sema'nın bu albümü geçtiğimiz günlerde Hammer Müzik tarafından yayınlandı. Albümde 1920'li, 30'lu yılların 'taş plak sesli' kadınların söylediği şarkılar 'taş plak sesli' Sema tarafından seslendiriliyor. İsimlerini bile duymadığımız, yaz

gecelelerinde babası Yorgaki Efendi'yle sandalla denize açılan ve şarkılar söyleyen 'Deniz Kızı Eftalya' unvanlı Eftalya Hanım, Seyyan Hanım, Afife Hanım, Mürşide Hanım'ın söylediği tangolar, kantolar, operetler, o günün müzikal yapısına sadık kalarak yorumlanıyor.

Müzik araştırmacısı Cemal Ünlü'nün katkısıyla ortaya çıkan 'Ekho'da yer alan on beş şarkının hepsi de kendi içerisinde bir aşk hikayesini barındırıyor. Kimi zaman hüznü, kimi zaman neşeli, eğlenceli olayları anlatan bu şarkılar, Cumhur Bakışkan'ın düzenlemeleri ve orkestrasyonu ile daha bir renkleniyor. On yıl kaldığı Almanya'da müzik hayatına başlayan ve Taksim adlı grubuyla Yunus Emre ilahilerini de içeren 'İstanbul'u Dinliyorum' albümüne, ardından 'Sihir', 'Anılarda İstanbul' ve 'İlahiler ve Nefesler' gibi albümlere imza atan Sema'nın bu çalışması ve diğer arşivlik çalışmaların yaşlanmaya başlayan bir neslin nostalji yapma isteminin ötesinde, gün geçtikçe sayıları artan 'oturaklı' müzik dinlemenin hasretini çekenlerin ilgisini daha fazla çekiyor.

-DIHA-

Kadının Kaleminden

Erkekler neden evlenir?

İlkim Öz'ün kaleminden bir yapıt. Bu kitapta, altı erkeğin terapi öyküsünü bulacaksınız. Kaygıları, takıntıları, sorgulamaları, neşeleri, hüznüleri, hayal kırıklıkları ve umutlarıyla yüreklerini bana ve size açan bu erkekler, aslında yaşamlarını paylaştılar. Hepsisi evli olan bu erkeklerin terapilerine zaman zaman eşleri de katıldı. Yani kadınlar olmadan olmadı! Eşleri onları tanımlamaya çalıştı.

Bu kitaptaki erkekler toplumun, kadınların ve cinsel kimliklerinin onlarda yarattığı yükü belki de pek çok erkek adına dile getirdiler. Ben on-

ların sadece terapi öykülerini aktarıyorum, yorumu size kalmış. Bu kitabı alanların ve okuyanların çoğunun kadınlar olacağına eminim. Erkekler yine kendilerinden kaçacaklar ama inanın yanılmak istiyorum.

- Ruhunu annesinde kalan erkekler
- Penis kompleksini yenemeyen gözü yaşlı adam
- Kahreden şüphe: Kıskançlık
- Evlilik yasal seks midir?
- Tokattan dayağa, erkeklikten maçoğu geçen koca
- Aldatılan erkeğin umutsuzluğu

Ve daha bir çok anlatılmayan bir çok realiteyle bireyi yüzleştirecek bir kitap. Bir eleştirmen ve kitap sever olarak sakın okumamazlık etmeyin. Yakınızdaki tüm kitapçılarda bulabilirsiniz.

Kumdan Kaleler

Akşam olup eve dönme vakti geldiğinde, çocuklar çok üzüldüler, çünkü kalenin surları henüz tamamlanmamıştı.

Anne babalarına yalvardılar, "Ne olur gitmeyelim, bu kumdan kenti tamamlayalım" diye. Fakat vakit çok geç olmuş, neredeyse karanlık çökmek üzereydi. Sonunda büyükler ertesi gün tekrar gelmeye söz vererek çocukları ikna ettiler ve toplanıp evlerine döndüler.

Artık gece olmuş, Aydede dolaşmaya çıkmıştı. Fakat o da ne? Gökyüzünün her tarafında kara kara bulutlar telaşlı ve üzgün dolaşıyorlardı. Aydede, hayretle bulutlara yaklaştı: "Niçin bu kadar üzgünsünüz, ne oluyor size?" diye sordu.

Genç bulutlardan biri; "bu akşam hava bizim yüzümüzden kapalı", dedi.

Aydede anlamamıştı: "Böyle şeyler her zaman olur çocuklar, buna neden üzüldüğünüzü anlamadım", dedi.

Başka bir genç bulut; "ama biz bembeyaz bulutlardan değiliz Aydede!" diye cevap verdi.

Aydede anlamamıştı. "Eee ne olmuş?" dedi.

Yine genç bir bulut; "ama Aydede niçin anlamıyorsun? Biz çok doluyuz, bu yüzden de yeryüzüne yağmur bırakacağız!" dedi.

Aydede; "üzüldüğünüz şeye bakın, çocuklar yağmuru sever bir kere", di-

ye yanıtladı.

Bu sefer Çocuk Bulut konuştu, "Ama Aydede! O kadar doluyuz ki, yağmur bıraktığımız zaman aşağıda seller olacak. Bugün çocuklar deniz kıyısında çok uğraşıp kumdan kaleler yaptılar. Yarın gelip tamamlayacaklardı" dedi ve; "eğer biz içimizdeki tüm yağmurlar boşaltırsak, çocukların yaptığı her şey yerle bir olacak!" dedi.

Aydede: "Haaa, öyle mi?" dedi şaşkınlıkla. "Bu gerçekten de ciddi bir durum. Peki ne yapabiliriz?" diye sordu.

Çocuk Bulut, "Biz de saatlerdir bunu düşünüyoruz, ama bir çözüm bulamadık", dedi.

Sonra hep beraber düşünmeye başladılar.

Sonunda Aydede; "buldum!" diye bağırdı: "Siz yağarken ben de sizi ülerim. Siz hem yolculuk yapıp, hem

de yağarsınız, böylece çocukların kaleleri de zarar görmez", dedi.

Bütün bulutlar bu fikre çok sevin-diler.

Ama Çocuk Bulut, "Aydede biz çok kalabalığız, üstelik ağırız. Hepimizi birden nasıl üfleyip, hareket ettireceksin" diye sordu.

Aydede; "sen o işi bana bırak ve ne kadar güçlü olduğumu gör. Ben her sabah bir bardak süt ve yine her akşam bir bardak süt içiyorum. Bu yüzden çok güçlüyüm", dedi.

Sonra bulutlar sabaha kadar yağmur yağdırdılar. Aydede hiç durmadan, yorulmadan onları üfledi. Bulutlar sürekli hareket ettiklerinden sadece bir yere yağmadılar. Hepsisi de çok yoruldu.

O gece bütün çocuklar yataklarında üzüntüyle yağmurun sesini dinlediler. Ertesi sabah büyüklerinin tüm uyarılarına rağmen, onları yine ikna edip deniz kıyısına koştuklarında hepsi çok şaşırıldılar. Yaptıkları bütün evler, ağaçlar, hayvanlar ve o kocaman kale yerli yerinde duruyordu. Büyükler bu işe bir anlam veremediler ama çocuklardan biri bağırdı: "Bu Aydede'nin işi. O bizi çok seviyor, bizim için onları korudu".

Çocuklar hep bir ağızdan: "Yaşasın Aydede!" diye bağırdılar.

Aydede, gökyüzünde çocukların neşeli çığlıklarını gülümseyerek dinliyor ve yorgunluğunun tadını çıkarıyordu. / **Murat Kara**

Yapraktan bale kızı yapma

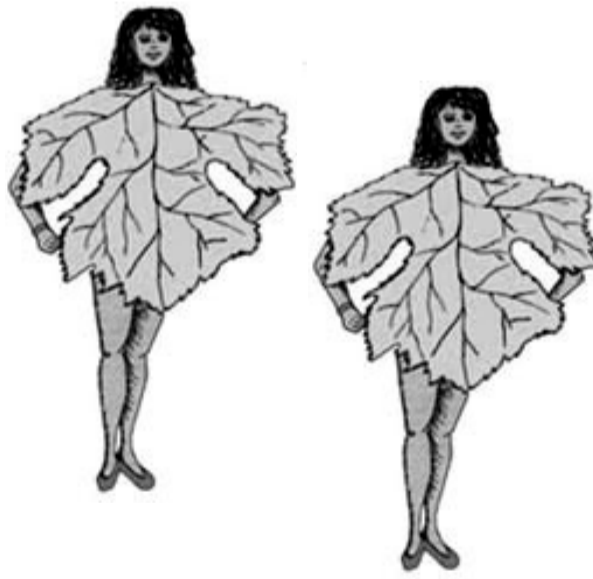
Merhaba çocuklar! Bugün hep birlikte yapraktan bale kızı yapmayı öğreneceğiz. Bu geliştirici oyunlardan öğrendiklerinizi daha sonra farklı oyunlarda da kullanabilirsiniz. Eğer hazırsanız, gerekli araç ve gereçleriniz de hazırsa bale kızımızı yapmaya başlayalım. Bu konuda bir büyüğünüzden de yardım alabilirsiniz.

Araç ve Gereçler:

- 1- Çeşitli ağaç yaprakları
- 2- Makas, uhu
- 3- Eski boyama kitaplarından kesilecek resimler ya da kendimizin yapacağı resimler.

Eski boyama kitabından kesilen baş, kol ve bacaklar bale dansının ritmine uygun şekilde orantılı olarak yaprağın üzerine yapıştırılır. İstendiği zaman yaprağın şekline uygun olarak baş, kol ve bacaklar çizilir.

Kolay gelsin size!..

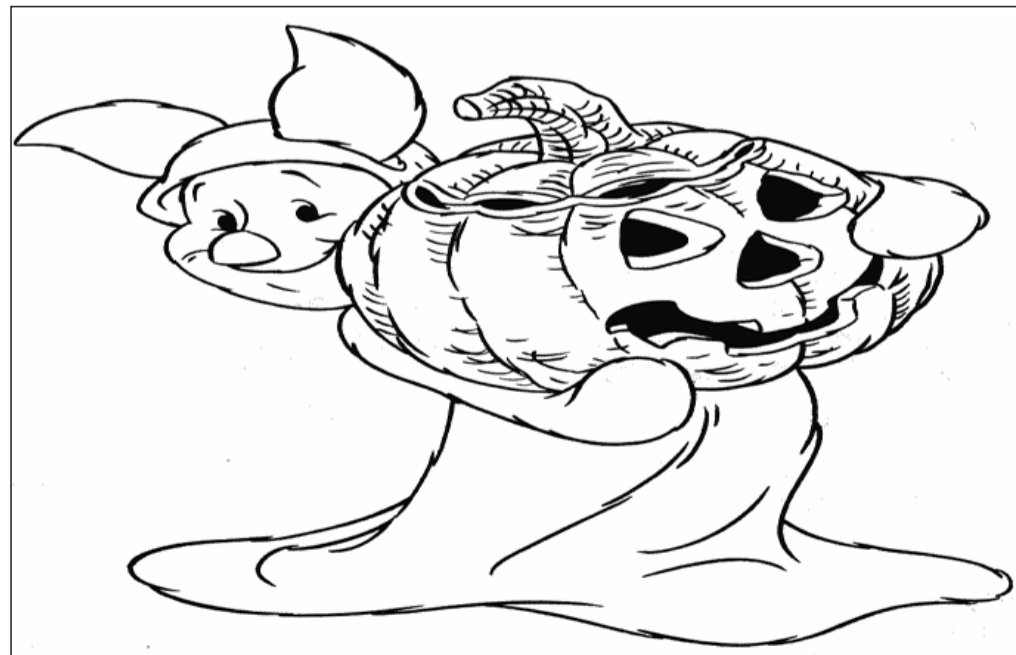
Bilmediklerimiz

- Havuca rengini karoten verir.
- Hawaii alfabesinde sadece on iki harf bulun maktadır.
- Her iki taraf da kan bağışında bulunursa, Para guay'da düello yapmak yasaldır.
- Hindistan'da oyun kâğıtları yuvarlaktır.
- Hindistan'daki yıllık doğum sayısı, Avustralya'nın toplam nüfusundan fazladır.
- Hipopotamlar insandan daha hızlı koşarlar.
- İleri doğru bir adım atıldığında, insan vücudun daki 54 kas çalışır.
- İngilizcedeki Wendy ismi, Peter Pan hikâyesin de kullanılmak üzere uydurulmuştur.
- İngiltere'deki bütün kuğular kraliçenin malıdır.
- İnsan beyninin % 80'i sudur.
- İnsan beyninin ortalama ağırlığı 1.3 kg'dır.
- İnsan elinde, en yavaş uzayan tırnak başparma ğinki, en hızlı uzayan tırnak ise orta parmağıdır.

Bilmece

- 1- Zır cahil bir zenciye ne denir?
- 2- Hangi köye kimse gitmek istemez?
- 3- Erkekler niçin kravat takar?
- 4- Elbiselerden başka ne ütülenir?
- 5- Hangi kale tarihi değildir?
- 6- Kızdığını en çok kim belli eder?
- 7- Eve gelen hırsız neyi çalmaz?
- 8- Meyvelerin şefi hangisidir?
- 9- Damlaya damlaya ne olur?
- 10- Hiç ceza alınmadan öldürülen şey nedir?
- 11- İnsan, en çok hangi zilden etkilenir?

- Cevaplar**
- 1- Kara cahil
 - 2- Tahralıköye
 - 3- İki yakalardan bir araya gelsin diye
 - 4- Kafa ütülendir
 - 5- Futbol kaleci
 - 6- Ütü
 - 7- Zili
 - 8- Şeftali
 - 9- Su faturası kabartır
 - 10- Vakit
 - 11- Kamında galan zilden

ÇOCUKLARRRR BENİ BOYAYINNNI

Doğa ile Barış: Ekolojik Yaşamın İlkeleri

Duygularımız, hislerimiz ve bilimsel veriler bize en iyi durumun barış, yardımlaşma ve işbirliği olduğunu söylerken o zaman niye biz hala kendimizle ve doğa ile savaşıyoruz?

Artık barış zamanı...

Yeni biyolojiye göre doğada işbirliği çok değişik simbiyotik ayarlamalarla teşvik edilir. Pek çok bitki lezzetli meyveler üreterek hayvanlara yem sağlarken, meyveleri yiyenler bitkinin dağılımını sağlar. Otçul hayvanların bağırsaklarındaki bakteriler selüloz lifleri, parçalayarak sindirilebilir hale getirir. Mısır yağmur kuşları gergedanların sırtındaki parazitleri temizleyerek beslenirler. Palyaço balığı deniz şakayıklarının tarafından korunurken deniz şakayığının yediği diğer balıkları çeker. Bunlar sadece türler arasındaki işbirliğinin sınırlı örnekleriyken tür içi yardımlaşma çok daha sıklıkla görülür.

Mevcut insan sosyal sistemlerine geldiğimizde durum daha da açıktır. 'Yarışma Yok' kitabının yazarı Alfie

Kohn başta hakim söylemler ışığında rekabetin doğal, doğru ve sağlıklı olduğunu düşünürken yedi yıllık bir araştırma ve 400'ün üzerinde bilimsel çalışmayı inceledikten sonra işyerinde, okulda, ailede ve oyun sahasında rekabetin daima zarar getirdiğini tespit etmiştir. Rekabet, endişe ve işbirliği ve içsel güdülerin eksikliğinden kaynaklanan verim düşüşü gibi sonuçlara yol açtığı için üretim ve titizliği düşürmektedir. Rekabet; ilgi, merak, titizlik ve sosyal ilişkiler üzerine değil, başkalarını yenmek temelinde yoğunlaşmaktadır. Çalışmalar, işbirliği ve yardımlaşmanın genelde iyi sonuç verdiğini ve özellikle karmaşık durumlarda, sorun çözmede ve yoğun etkinlik gerektiren durumlarda çok etkili olduğunu göstermektedir.

Rekabet sürekli karşılaştırma yüzünden özgüveni azaltmakta ve kendi yönünü çizen kişilikleri azaltmaktadır. Öte yandan bir topluluğa nasıl katkı yaptığı ile değerlendirilen bireylerin özgüveni ve değerleri daha yüksek olmaktadır. Rekabet, kazananlar ve kay-

bedenler oluşturarak birlik ve beraberliğe, yakın ilişkilere zarar vererek insan ilişkilerini zorlamaktadır. Rekabet içinde kişiler ve gruplar kendi çıkarlarını toplu çıkarların üstüne koymaktadır.

Antropolojik çalışmalar da, neredeyse bütün yerel halkların işbirliği üzerine kurulu sosyal yapıları olduğunu göstermektedir. İnsan evriminde kültürün oluşmasında en önemli etkenlerden birinin yardımlaşmaya dayalı sosyal etkileşim olduğu söylenmektedir. Günümüzde işletmelerde dahi yardımlaşma ve işbirliğinin önemi anlaşılmış ve hiyerarşik örgütlenmeler yerine takım çalışmaları ve katılımcı yönetim biçimleri tercih edilir olmuştur.

Bütün bu verileri bir yana atsak dahi, insanlara bütün kültürlerde sorulduğu zaman hepsi sevgi ve işbirliğini, çatışma ve rekabete tercih etmekte, sevgi ve işbirliği durumlarında çok daha mutlu olduklarını ifade etmektedirler. Duygularımız, hislerimiz ve bilimsel veriler bize en iyi durumun barış, yardımlaşma ve işbirliği olduğunu söylerken o zaman niye biz hâlâ kendimizle ve doğa ile savaşıyoruz? Artık barış zamanı...

Doğa ile barış içinde yaşamının ilkeleri neler olabilir hep beraber bakalım...

Kendinize yapılmasını istemediğinizi başkasına yapmayın. Burada kastedilen başkası, biz ve bütün diğer canlı ve cansızlardır.

Kendinizi her konuda eğitin, uzmanlığınız haricindeki konular hakkında iletişim kurabilecek kadar bilgi sahibi olun. Toplum içerisinde anlaşılabilirliğiniz ortak bir dil geliştirilmesi için zaman ve çaba harcayın.

Doğa ve doğal süreçler hakkında bilgilerinizi geliştirin ve etrafınıza karşı algılara açık bir farkındalık geliştirin.

Yaptığınız işlere isteyen herkesi dahil edin ve beraberce çalışın, çalışmalarına katılanların tecrübelerinden yararlanın, sonuçlarını ve ürünlerini herke-

sin katkısı oranında paylaşın.

Yaptığınız her işte açık olun ve herkese dostluk ve samimiyetle yaklaşın. Daima doğru bildiklerinizi savunun, fakat değişime açık olun.

Güçsüzlere yardım edin ve istedikleri takdirde kendi kendilerini geliştirip topluma ve doğaya yararlı hale gelebilecekleri kurumsal yapıları oluşturun.

Bütün toplumsal kararları tam bir uzlaşma ile alın. Herkes katkısını verip bütün alternatifler gözden geçirilinceye kadar karar sürecini işletin ve toplumsal uzlaşma için yaratıcılığınızı kullanın. Alınan toplumsal kararların sonuçları hiçbir zaman insan ve doğa arasındaki uyuma zarar vermesin.

Toplum içinde yardımlaşma ve işbirliğini geliştirecek, çatışmaları ve rekabeti önleyecek sistemleri geliştirin. İnsanların başarısı topluma ve doğaya yaptıkları hizmet ile ölçülsün.

Kurduğunuz toplumsal ve ekonomik sistemler yaygın olsun ve döngülere dayansın. Üretim bütünü aşamalarında sadece yan ürünler ortaya çıksın ve bunlar başka döngüleri beslesin.

Değişen koşullara uyum sağlayabilecek, kendi kendini yenileyebilecek toplumsal ve ekonomik sistemler yaratın.

Tüketim yerine, kullanım kavramını geliştirin, mümkün olduğu kadar az kullanın ve kullandıklarınız en kısa mesafeden gelsin ve döngülere dayanan sistemlerin ürünleri olsun.

Birikiminiz hayat boyu mütevazı bir yaşamı sağlamanın ötesine geçmesin, birikimlerinizi topluma ve doğaya yarar getirecek şekilde tekrar topluma mal edin.

Bütün bunları yapmak için niyet etsek ve gayret göstersek, doğayla, kendimizle ve bütün insanlıkla barış içinde yaşamaya doğru önemli adımlar atmış oluruz.

Dr. İlhan Diken

Hemoroid (Basur)

Hemoroid, anal kanalın (makatın) iç duvarını örten tabakanın altında oluşan, etrafındaki bağ dokusuyla birlikte genişlemiş toplardamarlardır.

Hemoroid hastalarının çoğunun ailesinde de aynı şikayetler bulunur. (kalıtsal yapı)

Genellikle ilerleyen yaş, sık kabız ya da ishal olunması, büyük abdest yaparken ıkınma sonucunda bu bölgedeki toplar damarlarda basınç artışına yol açmakta ve etrafındaki bağ dokusunun gevşemesine sebep olmaktadır. Başka bir deyişle hemoroidal hastalığa yol açmaktadır.

Hamile kadınlarda hemoroide sık rastlanır. Bunun nedeni hem hormonal değişiklikler hem de büyüyen rahmin bacaklardan dönen ven akışına baskı yapmasıdır.

Alkol, mayalı ve asitli içecekler, turşu ve baharatlardan zengin yiyecekleri sıkça

tüketenlerde daha sık görülmektedir.

Uzun süre ayakta duran veya oturanlarda (yönetici hastalığı) hemoroidal hastalık sık görülür.

En sık görülen belirtisi kanamadır. Büyük abdestle birlikte açık kırmızı renkli kan gelir. Ağrı, özellikle hemoroidlerde ve içinde pıhtı oluşmuş (tromboze hemoroid) basur memelerinde sık görülür.

Bunlar dışında, kaşıntı, yanma, akıntı ve ıslaklık hissi görülen diğer belirtilerdir.

Hemoroid hastalarında şu olumsuzlukların gelişmesi mümkündür. Kanamaya bağlı kansızlık (Anemi), iltihaplanma ve ateş, hemoroid memesi içinde kan pıhtısı oluşması ve buna bağlı şiddetli ağrı gelişebilir. Meme geri itilemez hale gelir. Bu durumda hemen hekime müracaat uygun olur.

Hemoroidlerin teşhisinde genellikle parmakla muayene yeterlidir. Bazı durumlarda anoskopik ve rektoskopik muayene gibi girişimsel muayene yöntemleri gerekebilir.

Peri anal bölge hastalıklarının en sık görüleni hemoroiddir ve kansere dönüşmez. Ancak bu bölgede daha seyrek rastlanan; anal kanser, kalın bağırsağın habis (kanser) veya selim tümörleri (polipler), rektal prolapsus (bağırsağın makattan dışarıya doğru fıtıklaşması), peri anal abse, ülseratif kolit gibi hastalıklardan ayırıcı tanı dikkatle yapılmalıdır.

Gereken her vakada; kolonoskopi, kalın bağırsak filmi, tümör belirteçleri gibi tetkik ve teşhis yöntemleri uygulanmalıdır.

Tedavide kullanılan yöntemler hemoroidal hastalığın derecesine göre değişmektedir. 1. ve 2. derecedeki hemoroidal hastalığı olanlara tıbbi tedavi uygulanır.

Sık kabız veya ishal olmaktan kaçınmak, günde 1,5-2 litre su içmek, posalı diyet ve dışkılama sonrası ılık oturma banyosu (iltihaplı durumlar hariç) tavsiye edilir.

İlaç tedavisi olarak fitil, krem ve tabletler kullanılır.

Tıbbi tedavi dışında girişimsel ve cerrahi yöntemler diğer tedavi yöntemleridir.

Hemoroid memelerine damarları büzüştürücü bir maddenin iğne ile tatbiki gibi bir tedavi uygulanabilmektedir. Damarların büzüşmesi sonucu meme kaybolur. Birinci ve ikinci derecedeki hemoroidlere uygulanır.

Anestezi gerekli değildir. Lokal anestezi tavsiye edilir. Ortalama girişim süresi 3 dakikanın altındadır. Hasta aynı gün taburcu edilebilir.

Bir diğer yöntem, kızıl ötesi ışıkla dağlama yöntemi ile tedavi uygulamak mümkündür. İkinci derece hemoroidlere uygulanabilir. Anestezi gerekli değildir. Lokal anestezi tavsiye edilir. Ortalama girişim süresi 3 dakikanın altındadır. Hasta aynı gün taburcu edilebilir.

Hemoroid, klasik cerrahi yöntemle de tedavi edilebilir. Ameliyatta neşter, elektro koter ve lazer gibi cerrahi aletler kullanılmaktadır. Daha önce başarısız bir ameliyat geçirmiş ve nüksetmiş hemoroid vakalarında ve komplikasyon yapmış üçüncü ve dördüncü derece hemoroidler için kullanılır.

Genel anestezi tavsiye edilir. Ortalama girişim süresi 15 dakikanın altındadır. Hastanede yatma süresi 1 gece-dir.

Cilt tipiniz nedir?

Yapısı ve işlevleri açısından herkesin cildi benzerlikler gösterir, ama yine de her cilt başkadır. Genellikle üç cilt tipinden söz edilir: Normal veya karışık cilt, yağlı cilt ve kuru cilt. Bu üç değişik durumun bir kişide görülmesine çok ender rastlanır. Ama karma biçimleri söz konusudur ve mevsimlere ve yaşa göre cildin özelliklerinde değişimler görülebilir.

-Normal ve karışık cilt: Normal cilt düzgün ve yumuşaktır, donuk bir parlaklığa ve sağlıklı bir görünüme sahiptir. Karışık ciltte, yanaklar kuru ve daha çok alın, burun ve çene bölgeleri yağlıdır. Ama bu durum, normal ciltte de görülebildiği için normal cilt sınıfına girer.

-Yağlı cilt: İri gözenekli ve sivilcelenmeye yatkındır. Yıkandıktan kısa süre sonra yine parlak bir görünüm kazanır ve kremlendikten uzun bir süre sonrasına kadar yağlı kalır. Sivilceli cilt, yağlı cildin kız kardeşidir: Sivilceler, yağ yapımında bir aksaklığın belirtisidir.

-Kuru cilt: Bazen sert ve pulludur, göz ve ağız çevresinde genç yaşlarda kırışıklıklar oluşmaya başlar. Kuru cildin bakımında yanlışlıklar yapılabilir. Temizlendikten sonra gerilir ve yağlı kremler çok çabuk emilir.

* Yağlı bölgeleri veya karışık ciltteki sivilceli bölgeleri yağdan arındırıcı maddelerle temizlemeye çalışmayınız. Cildin asidik koruma örtüsünü tahrip edebilirsiniz.

* Yağlı cildinize çok etkili veya yüksek dereceli alkol içerikli ürünlerle işkence etmeyin. Bu tür bakıma yağ bezlerinin tepkisi, daha fazla yağ üretmek olacaktır.

* Özellikle kuru cildi soğuk suyla yıkamayın: Aksi halde gözenekler kapanır ve cilt daha fazla kurur.

* Cildin kendini yenileyebilmesi için (regenerasyon) haftada 1-2 kere, cilde uygun yüz maskeleri uygulanmalıdır.

* Pigment lekelerine karşı, rendelenmiş çiğ patates maskesi, 15-20 dakika etkilemeye bırakılır.

Pratik Öneriler

Kahve Lekesi

Leke henüz oluşmuşsa üzerine biraz tuz dökün. Tuz döktükten ovalamayın. Tuz kahveyi emer, yıkayınca leke bırakmaz.

* **Beyaz pamuklu kumaşa:** Lekeyi sabunlu su ile çıkarmazsanız, oksijenli su ile silin. Bu da yeterli olmazsa çamaşır suyu kullanmaktan başka çareniz yok demektir.

* **Renkli kumaşa:** Lekeyi çıkartmak için birkaç yol deneyebilirsiniz.

Lekeli kısma biraz gliserin sürün ve ılık suyla durulayın.

* **Nazik kumaşlar için:** Şu karışımı deneyebilirsiniz. Sıcak suya bir yumurta sarısı ve birkaç damla gliserin katın. Bununla lekeli kısmı silin ve ılık suyla durulayın.

* **Halı üzerinde:** Lekeli yeri, eşit miktarlardaki alkol ve beyaz sirke karışımıyla silin.

* **Cilalı ahşap üzerinde:** Oksijenli suyla silin. Sonra lekeli yeri cilalayın.

Yemek tarifleri

Güveçte Buğday Çorbası

Malzemeler:
6 su bardağı tavuk suyu
1 kahve fincanı buğday
1 kahve fincanı mısır
2 yemek kaşığı margarin
2 baş soğan
1 adet limon
Biraz tavuk eti (beyazından)

Hazırlanışı:
Buğday ve mısırı temizleyip bol suyun içine atın, ıslanıp iyice kabarsınlar. Derin bir tencerede 2 kaşık yağı eritin. 2 baş soğanı da çok ince doğrayın. Tencereye koyup hafifçe pembeleştirin. 6 bardak tavuk suyunu da tencereye koyup buğday ve mısırı ilave edin. Biraz tavuk etini içine didikleyin.

Hepsini iyice pişirin. Bol limon suyu ilavesiyle servise sunun. Afiyet olsun.

Fincan
Xanim

Annem Annem Güzel Annem

Sevgili anneciklerime merhaba! Öncelikle "anne olmak kutsal"dır" misalinden başlayalım satırları bir güzel dökmeye. Hep "anne olmadığınız için bizi anlamazsınız" diye yanıp tutuşursunuz. Siz sevgili annecikleri anlamak için ille de çocuk mu getirmek lazım, diye kara kara düşünürüm vallahi. Ahh ah!.. Anne emeği unutulamayacak kadar kıymetli ki kıymetli. Bizleri dokuz ay biricik garında taşıyan, büyüten, yediren, uyutan, ninniler söyleyen, şefkat ve sevgi veren anaların alın teri unutulur mu? Eee... unutulmaz tabii ki! Anneler için söylenecek o kadar güzel sözcükler var ki, bitmek bilmez vallahi. Neyse kısıdan övelim.

Gel gelelim esas konumuza.

Sevgili annelerimize bir bir övgüler yağdırdık yağdırmasına da, bazen 'bir o kadar çekilmez oluyorlar' demeden kırmızı ışıktan geçmeyeceğim. Mesela "çocuktu ilgileneyim, paylaşayım, öğretiyim" yerine, döverler, söverler, atarlar, haşlarlar, tokatlarlar. "Anlamaz" deyip bağırıp çağırırlar. Ayol analar, yanlış manlış anlamayın! "Gerçekler acıdır" misalinden ele alırsak,

diyorum da, dobra dobra söylemek lazım doğruların türküsünü. Ben deniz soruyorum size; siz anneler olarak gelecek kuşaklar olan çocuklarımızı nasıl yetiştiriyorsunuz? Geleceğe nasıl hazırlıyorsunuz veya onların iç dünyalarına giriyor musunuz? Sorulacak binbir soru takıları birbirini kovalar durur.

Mesela kız veya erkek çocuğunuz arasında nasıl bir ayrımı esas alıyorsunuz? Şöyle bir kurcalayalım bakalım. Kapitalizmin vahşi doğası üzerine, çocuk psikolojisi üzerine ya da kadın hakları üzerine, cinsiyet ayrımcılığı üzerine yazan feminist teorisyenlerin, pedagogların yazdıkları her satır, birer birer karşımdaya dizilmişler, bana bakmaktalar. Gerçek olmayacak kadar kaba bir ayırım, kalın bir çizgi, müstehcenlik ölçüsünde apaçık bir ayırım, aynı zamanda yaman bir çelişki sergiliyoruz kız çocuklarla erkek çocuklar arasında.

Alışveriş merkezleri bile tamamıyla bu yaman çelişki üzerine inşa edilmiş. Örneğin çocuklarınızı sevindirmek adına vitrinlere koşarsınız. Kızlar için ayrılan köşelerde cicili bicili, pembe kalpli, çiçekli-böcekli bebekler, simli-pullu mini mini şeycıklar, ev eşyaları, giysiler alarak onları daha şimdiden evliliğin girdabı için hazırlarsınız...

Erkek çocuklar için ise toplar, tüfekler, tabancalar, savaş baltaları, birbirini öldürmeye yeminli çeşitli savaş kahramanları, rambolar, ninjalar, uzay yaratıkları... Yani bütün erkeklerde askeri bir kamuflaj yeşili... Göz çıkacak kadar kaba bu çelişkinin sistem denen canavarın bir oyunu olduğunu görmüyor, yutmaya hazır vaziyette iken, güya iyi yetiştirmek adına bile bu canavara hizmet etmekten

zevk alıyorsunuz.

Ayıp doğrusu!..

Geçenlerde oğluna tabanca beğenen bir anneye hain hain diktim gözlerimi. Şimdi tabanca beğendiği oğlu, katıldığı ilk savaşa ölse ne olurdu? Hiç kafanıza vurdunuz mu? Yahu kadının barışçıl özünden uzaklaşmış olduğunuzu göremiyor muyuz? Bu kadar kör müyüz ayol!

Yani bendeniz siz annelere o kadar çok kızıyorum ki, kendinizi boşverdiğiniz yetmiyormuş gibi gelecek nesil de umrunuzda değil artık. Kimi kadınlarımız işte "ben kızıma veya oğluma aha bu kadar oyuncak aldım. Hiç bir şeyini eksik etmedim" diye övünürken sanki tüm dünyayı kurtarmış gibi görür kendisini. Kimi kadını-mız ise bol bol çocuk doğurur, 'ekmek elden, su gölden' deyip atar çocukları sokağa, görevini tamamlamış olur. Ya da "aah ah!.. Gız doğacağına oğlan doğsaydın ya!" diye sitem edenler de yok değil hani. "Valla abarttın!" demeyin. Ben deniz gözlemlerimle görmüyor, kulaklarımla duymuyor değilim.

Kimi kadını-mız ise "erkek adam dediğin böyle olur, sokakta istediğin saat gel istediğini yap, olur mu?" deyiverir. Eee... ne de olsa erkek adam, namus denen zıkkım onun için geçerli değil, çünkü efendimizin hayat sigortası garantilidir. Nasıl olsa erkek korur kendini. Kıza gelince tabii işler değişir. "Otur oturduğun yerde! Sen gızsın, utanmıyon mu? Gızlar yemez, gızlar içmez, gızlar konuşmaz, gızlar gülmez! Büyüyünce erkeğine hizmet edeceen! Gızını dövmeyen dizini döver!" misali, eşşek sudan gelinceye

kadar döversiniz vs vs... Nasıl olsa kızın sigortası garantili değildir, ne olur ne olmaz. Zıkkım sigorta bitti mi işi biter korkusu...

'Ayol yapmayın etmeyin' diyorum, hala devam ediyorsunuz. Sonra da "Fincancımm, gel bizi kurtar!" diyorsunuz. Kendinizi kurtaramadınız, bari çocuğunuzun geleceği için uğraşın ve gelişmesine izin verin. Yoksa benim sigortam atmak üzere.

Kızlar ve erkekler! Annelerinizi sevin, onları üzmemeyin, olur mu? Mutlaka bilgeliklerinden yararlanın, amaaa... annelerin de sizi yetiştirmede çok tehlikeli olduklarını da bilin.

Babanızın satılmayı bekleyen süslü kızları veya eve bol bol para getiren kaba oğulları olmayın. Siz siz olun, akıllı olun. Bu konu hakkındaki biricik yorumlarımı ileriki sayılarda devam ettireceğim. Takip etmeniz hayrınızadır.

Bay bay anacığım!

fincan_xanim@hotmail.com

fıkra

En Pahallı Papağan

Adamın biri, papağan almak ister. Gittiği dükkândaki papağanları sırayla inceler. Birinci kafeste rengarenk, pırl pırl tüyleri olan papağanı beğenir. Etiketinde 5.000 dolar yazılıdır.

- Dükkan sahibine sorar. "Bu kuş niye bu kadar pahallı?"

- Dükkan sahibi "Bu papağan tam 7 dil biliyor, onun için". Adam başka bir kafeste bembeyaz şahane bir kuş daha görür. Hem de 10.000 dolarlık. Yine sorar. Meğer bu kuş anayasayı ezbere okumuş da ondan. Adam bir bakar, en köşede ki kafeste, tüyleri dökülmüş ve kararmış yaşlıca bir kuş var. Ama o da ne tam 50.000 dolar. Peki der bu perişan haldeki kuşun nesi var?

- Dükkan sahibi " Vallahi birader, bu kuşun nesi var biz de bilmiyoruz. Ama öteki papağanlar sabahları buna güneydin üstat diyorlar."

Hangi suçta hangi ceza

İşsizdi, parasızdı, kalacak yeri, yiyecek ekmeği, iki satır muhabbet edebileceği bir arkadaşı da yoktu. Nerden geldiği bilinmez "Küçükistan Ceza Kanu-

nu" diye bir kitap geçmişti eline. Bir gün onu okuyarak vakit geçiriyordu ki "Ülke başbakanına hakaret etmenin cezası altı ay" diyen bölümü okudu ve gözlerini kapattı.

"Hem bütün hırsımı ondan alırım, hem bütün gazeteler, televizyonlar benden söz ederler ve meşhur olurum, hem de altı ay ekmek elden su gölden yiyecek, yatacak derdim olmadan çiçek gibi kışı geçiririm." diye düşündü.

Ertesi gün mitinge gitti. Küçükistan Başbakanı konuşurken milletin arasından fırlayıp bütün gücüyle bağır-maya başladı.

- İbne başbakan, ibne başbakan ! Güvenlik kuvvetleri hemen müdahale edip yaka paça götürdüler. Ertesi gün mahkemeye çıktı. şahitler dinlendi, savunması alındı. Hakim kararı açıkladı.

- Sanığın suçu sabit görüldüğünden yirmi sene altı ay hapsine karar verilmiştir.

Birden gözleri karardı ayakta sendeledi, sonra kendini toparladı, ve haykırdı :

- İtiraz ediyorum hakim bey, Küçükistan Ceza Kanunu'nun şu maddesinin şu bendine göre başbakana hakaret sadece altı ay, bir yanlışlık var bu işte !

Hakim acıyan gözlerle adama baktı ;

- Haklısın oğlum, başbakana hakaret altı ay, fakat devlet sırrını açığa vurmak yirmi sene.

Yaşamdan Kesitler

Nuray Bayındır

Bir başına-III

Pervin'in kendisi yerine cevap verdiği telefonda sonra Nermin'in halası bir daha aramış, ısrarla gelmesini ve hatta bu cumartesi onlarda kalmasını istemişti. Akşama misafirleri de gelecekti. Kendisini merak ediyorlardı. Mutlaka gelmeliydi. Bu kez reddedememiş ama pazar sabahı yurttan olmak kaydıyla geleceğini söylemişti. İçinde garip bir huzursuzluk vardı. Sanki adımları geri geri gidiyordu. Tarla başında şehir içi dolmuşlarından inmişti. Az sonra ana caddeyi geçerek yaklaşık iki yüz metre ileride, muhtemelen inşaat mafyaları tarafından ağaçlardan arındırılmış, geniş, çıplak bir arazi içinde tek tük duran, inşaatı henüz tam bitmemiş evlerden birine girecekti. Aksi gibi o gün de puslu, pis, ağır bir hava vardı. Gökyüzü kapkara bulutlarla kaplanmıştı. Uzaklardan bir köpek uluması duydu. İçi ürperdi.

-İşte bir bu eksikti! O güzelim, sıcacık yurdu bırakıp da bu saatte şu Allah'ın kırına niye gelirsin kızım? diye kendi kendine söylendi.

Gözleri kolundaki saati aradı. Pek de geç sayılmazdı. Saat dört buçuğa geliyordu, ama sanki akşam olmuştu. Adımlarını sıkılaştırdı.

Hislerinde yanılmamıştı, evde garip bir hava esiyordu. İçeride geçen gelişinde tanıştığı evin büyük oğlu Mehmet ve tanımadığı genç bir kız daha vardı. Nermin, kızı Mehmet'in nişanlısı olarak tanıştırdı. Mustafa Enişte, yani çorapçı akşama misafirlerle gelecekti. Nevin gençliğin sorunları üzerine politik içerikli bir sohbet hazırlanırken Mehmet, anlayışlı ama "şimdi yeri değil" der gibi acele bir el hareketiyle:

-Yukarıyı, terası gördün mü Nevin? İstersen Meral ile birlikte çıkalım, sohbet orada devam ederiz, dedi.

Mehmet'teki tuhaflığa bir anlam veremeyen Nevin;

-Herhalde bana gizli bir şey söylemek istiyor, diye düşündü ve hiç üstelemeden:

-Kız arkadaşım geldiğimizde çıkmıştık ama olsun yine çıkarız, diye cevap verdi.

Önde Mehmet, arkasından Meral, onun arkasından da Nevin, sırayla dar merdiveni tırmandılar. Tam teras katına varmışlardı ki elinde Nevin'in ceketi ile Nermin arkadan yetişmişti onlara. Halasının;

-Kızım hava soğuk sonra hasta olursun, deyip ceketi kendisine uzatırken, aynı anda yan gözle Mehmet'i de kolladığını fark etti Nevin. İyice merak etmeye başlamıştı. Bu işte bir iş vardı ama... Nermin iki katlı evin kendilerine maliyeti üzerine geniş bir teferruata girmişken daha fazla sabredemeyeceğini düşündü.

-Akşama misafirler gelecek demiştin. Evde yeterince ekmeğin var mı hala? diye sordu. Gerçekten de evde ekmeğin yoktu ve Nermin istemeye istemeye beş dakikalığına gençleri baş başa bırakmak zorunda kaldı.

devam edecek

Balke ve Cooper'in Araştırmaları

Aerobiğin insanlar arasında büyük bir hızla yayılmasının, ilgi görmesinin ve yaşlı insanlar arasında tercih edilmesinin tek bir nedeni vardır. Bu neden de sporun, yaşam boyu bir çeşit "Hayat Sigortası" olmasıdır.

Kuzey Amerika'nın Wisconsin Üniversitesinde Biyodinamik Laboratuvarlarında 1967 yılında bir araştırma yapıldı. Araştırmanın konusu "Koroner damar hastalıklarından koruyucu egzersizler"di. Bu projeyi üniversitenin hastanesinden kalp uzmanları, biyodinamik laboratuvarlarının doktorları, beden eğitimi bilim doktorları ve uzmanlar yürüttüler. Projenin başında ise Spor Fizyolojisi bilgini Prof. Dr. Bruno Balke vardır. Futbol ile uğraşanlar Balke testini bilirler. Bu test Dr. Balke tarafından geliştirilmiştir. Balke "Maksimal egzersiz testleri" ile tanınmış beden eğitimi ve hekim diplomasına sahip bir kişidir. Koroner damar hastalıklarını erken tanıma konusunda testler geliştirmiştir.

Araştırma önce üniversitenin 359 profesörü arasında yapıldı. Ve koroner damar hastalıklarına yakalanma olasılığı fazla olan, iki ya da daha fazla risk gösteren 101 profesör seçtiler. Bu seçilenler 45-59 yaşları arasında, yavaş yaşantıları olan, ağır bilimsel çalışma ve araştırma yapmak zorunda kalan kişilerdi. Koroner damar hastalıklarında risk faktörleri olarak aşağıdaki faktörler göz önüne alındı:

- 1)Yavaş yaşantı fiziksel güçsüzlük
- 2)Yüksek düzeyde kolesterol bulgusu
- 3)Hipertansiyon
- 4)Yüksek kan-yağ düzeyi
- 5)Aşırı şişmanlık
- 6)Ağır sigara alışkanlığı
- 7)Zorlu sorumluluk dolu bir iş yaşantısı
- 8)EKG'de şüpheli bulgular

Bu 101 profesör iki deney, bir de kontrol grubuna ayrıldılar. Daha sonra çeşitli egzersiz programlarına alındılar. İlk grup yürü-koş grubuydu. İkinci gruba sportif oyunlar oynatıldı. Son grup ise kontrol grubuydu.

Birinci gruba haftanın üç günü 30-45 dakika koşu-yürüyüş yaptırılıyordu. Bir süre sonra bu grup tempolu bir koşuyu 30-45 dakika sürdürebilecek duruma geldi.

Oyun grubu ise haftanın 3 günü 45-50 dakika süreli oyun derslerini bir lider denetiminde görüyorlardı. Basit koşmaca, basketbol, voleybol gibi oyunlar öğretildi. Kontrol grubu ise ancak haftada bir 35-40 dakikalık bir yürüyüş yapıyordu.

Her 3 grupta her 3 ayda bir muayeneden geçiriliyorlardı. Sonuçta bu orta yaşların oluşturduğu gruplarda şaşırtıcı bulgulara rastlandı. İlk iki deneysel gruptaki profesörler kilo kaybetmeye ve 2-2.5 ayda normal fiziksel görünüm almaya başladılar. Altı ay sonunda fazla kilolu kimse kalmamıştı. Kalp ve damar hastalıklarında önemli bir tehlike nedeni olan hipertansiyonları kalmamıştı. EKG'lerinde önemsiz bazı anormallikler olan profesörlerin bu anormalliklerinin tamamen ortadan kalktığı gözlemlendi. Kan, kolesterol ve yağ düzenlerinde kişiden kişiye değişen değişiklikler görülmeyle beraber bunların normale doğru yavaş yavaş indiği görüldü.

Sonuçlardaki insan sağlığının lehine olan gelişmeler açıkça görülmektedir. Aerobik, temelde kalp ve akciğerlerin çalışmalarını artıran, kamçılaman ve yararlı değişiklikler yapan bir egzersiz sistemidir. Bu çalışmalar aerobik yolla enerji üretimini gerçekleştirir. Kişinin aerobik kapasitesi artar, yani fizyolojik kondisyon dediğimiz kondisyonu artar. Gerek günlük işlerde, gerekse acil çıkan eforları rahat yapmasını, yorumlamasını sağlar.

Spor ile uğraşanların yakından bildiği bir test daha vardır. Bu test "Cooper Testi" dir. Bu testin bulucusu Dr. Cooper 1968 yılında ABD hava kuvvetlerinde büyük bir araştırma yaptı. 10.000 kadar kadro personelin katıldığı araştırma sonunda meşhur "Aerobic" programlarını yayınladı. O tarihten

bu yana her yaşta milyonlarca kişi bu programları uygulamaktadır.

Aerobik programlarda verilen egzersizler arasında yürüyüşler, koşular, bisiklet turları ve yüzme gibi hareketleri sıralayabiliriz. Bu tip hareketlerin tümü insanların aerobik kapasitelerini geliştirir.

Bu tip egzersizlerin insanlar arasında büyük bir hızla yayılmasının, ilgi görmesinin ve yaşlı insanlar arasında yayılmasının tek bir nedeni vardır. Bu nedende yaşam boyu sporun bir çeşit "Hayat Sigortası" olmasıdır.

Egzersiz programları kalp kasını güçlendirir, sonuçta kalbin atım sayısı azalır. Bunun nedeni ise kalp kasının güçlenmesi sonucu kalbin pompalama gücünün, kan miktarının artmasıdır. Ayrıca, kaslardaki kılcal damar sayısı da artar. Sonuç olarak koroner damar hastalıklarına yakalanma olasılıklarını azaltır.

Ayrıca, pulmoner (akciğer) anfizem durumlarında hastaların bazılarının tedavisinde önemli bir etken oluşturur. Bu hastalık akciğerlerinin gücünü azaltır. Amerika Birleşik Devletleri'nde anfizem adeta bir salgın haline gelmiştir.

Aerobik çalışmalar akciğerlerin inspirasyon (soluk alma) ve ekspirasyon yeteneğini de geliştirir. Dolayısıyla vücudun her bir yanına daha fazla oksijen gitmesi sağlanır. Anfizem' de geride kalan sağlam akciğer dokusunun en iyi şekilde kullanılmasını sağlar.

Haber Merkezi

Barışı Yıldızlar Kadar Uzak Tutamayız

“Barışı yıldızlar kadar uzak tutarak haksızlık yapıyoruz. Barışı hayatımızın en temel, en somut ihtiyacı ve yaşamamız gereken bir hak olarak sahiplenmemiz gerek. Herkes hakkına, yani barış hakkına sahip çıksın”

‘Aydınlar mevcut düzen kaygılarıyla hareket ediyorlar’

Biz çalışmalarımızda şununla karşılaştık: Farklı kimliğimizin olmasını, yani PKK den, gerilladan geliyor olmamızı garipsediler. Açık bir kimlikle barış talebinde bulunuyor olmamızı bir avantaj olarak algılamadılar. Mevcut düzen kaygılarıyla hareket ettiler. Bizim çağrılarımızı yanıtlayamadılar, buluşma isteminde çekingen ve önyargılı yaklaştılar.

Türk toplumu 30 yıllık bir çatışma, bir savaş döneminin farkında değil. Dolayısıyla barış istediğimizde, “savaş mı varki, barış istiyorsunuz?” diyebiliyorlar. Kimi inanarak söylüyor, kimi bahsettiğimiz önyargıların yarattığı sunnilikle soruyor. Türkiye toplumu ciddi bir nötralize pozisyonunda. Türkiye toplumunun, Kürtlerin barış çağrılarını anlayabilmesi, öncü dediğimiz sivil toplum örgütlerin, aydınların çabasıyla gelişebilecektir. Bizim aydınlara gidişimizin bir nedeni de budur. Bunlar halk tabanını doğru bilgilendirirse güçlü bir role sahip olur.

• **Kadın barış isteminde ve çabasında ne kadar önde?**
‘99’dan başlayarak, 2003’e

kadar barış çalışmalarında çok güçlü bir kadın akışı vardı. Bunu kadınlar çok içten, çok candan yapıyorlardı. O dönem barışın dili, kadın diliydi. Ama sonrasında kadın kendi örgütsel yapısını, bütünlüğünü genişletebilecek bir profil yakalayamadı. Bu mümkün olabilseydi eminim şimdi barış talebinde daha güçlü bir kadın öncülüğü geliştirdi. Ben, kadının örgütlenme düzeyiyle doğru orantılı olarak barış ve özgürlük talebinin ve buna dönük aktivitelerin geliştiğini gözlemledim. Son iki yıldır, kadın örgütlenmesinde, giderek daralan bir profil açığa çıktı. Kendisini yeniden tanımlamak isteyen bir kadın hareketi var karışımızda. Ancak bu seyir, yeni tanımlamasını bulmada olduğu kadar, toplumsal ve örgütsel tepkilerini açığa çıkarmada da sorunlar yaşadı. Bu, ister istemez barış çalışmalarında da direkt yansımalarını buluyor. Ve açıkçası, kadının yüreğinde barışın büyük bir yeri olsa da, bu son iki yıldır kadın sayısı pratikte gittikçe azaldı. Ama yine de barışı en içten ve hümaniter bir dille ifade eden kadındır.

• **Gelişen barış çabalarına nasıl bir anlam biçiyorsunuz?**
Barış soyut bir şey değil. İnsanlar gökyüzündeki yıldız-

lar kadar uzak görebiliyor barışı. Ulaşılamazmış gibi görüyor, çünkü bin yıllardır savaş kültürüyle yaşamış. Sadece düşünülür, nostaljisi yapılır veya hayali kurulur gibi bir inanca sahip toplumdur Türkiye toplumu. Kanımca barış, biraz da insanların gökyüzündeki yıldızları hep birlikte indirebilme cesaretini gösterme günüdür. Ya da yoklama günüdür diyelim.

“Türkiye’de Barış Konferansı gerçekleşecek”

Bir süredir Türkiye de, farklılıklarını kabul etmiş tüm insanlarla birlikte bir barış hareketi, bir Barış İnişiyatifi örmeye çalışıyoruz. Pek çok şehirde toplantılar düzenledik. Bu toplantılar bir Türkiye Barış Konferansı’na evrilecek. Yakın bir süreçte Türkiye Barış Konferansı gerçekleşecek. İnsanlar barışı hak ediyor. Barışı yıldızlar kadar uzak tutarak haksızlık yapıyoruz kendimize. Barışı hayatımızın en temel, en somut ihtiyacı olarak yaşamamız gereken bir süreçtir. Artık herkes hakkına, yani barış hakkına sahip çıksın!

Fatma Savcı

Yüksel Genç Birinci Barış Grubu Üyesi. 1 Ekim ‘99 da Koma Komalên Kürdistan Önderi Abdullah Öcalan’ın çağrısıyla barıştaki samimiyet ve ısrarın göstergesi olarak bir grup arkadaşıyla dağdan Türkiye’ye gitti. “Barış ve Demokratik Çözüm Grubu” olarak kendilerini adlandırdılar. Fakat barış talepleri tutuklamalar, mahkemeler, suçlamalarla karşılık buldu. Yüksel Genç de tam beş yıl bir ay cezaevi yattı. Hala “barış hayatımızın en temel hakkıdır, hakkımıza sahip çıkmalıyız” demektedir. Barış aktivisti olan Yüksel Genç’le barış sürecinin gelişimi konusunda bir röportaj yaptık. Sıcak yüreğinden barışın gelişimi için bizimle duygularını paylaştı.

• **Barışın bedelini ödeyenlerdensiniz ve aktif bir biçimde barış için çalışıyorsunuz. Ne kadar aşama kaydettiniz sizce?**

Barış çalışmalarını son yedi yıldır yürütüyoruz. Yedi yıldır gerilladan geldik. Cezaevi süreci de bizim barış çalışmalarını

ni karınca kararınca yürüttüğümüz bir çalışmaydı. Cezaevinden çıktığımızdan beridir barış çalışmalarına aktif bir biçimde katıldık. Tüm zamanımızı profesyonelce bu çalışmaya adadık. Biz bu zaman içerisinde bir çok kesimle buluşmaya çalıştık. Hem halk toplantılarına katıldık, halkın yaklaşım biçimini anlamaya çalıştık, hem aydınlarla belli bir buluşma, tartışma, birbirini anlamaya çalışma süreci yaşadık, hem de sivil toplum örgütleri ve kimi siyasi parti yöneticileri ile belli bir ilişki ağı oluştu.

• **Barış çalışmalarında aydınların yaklaşımları nasıl? Onlarla buluşmaya çalışırken nelerle karşılaştınız?**

Elbette bu buluşma kolay olmadı. Türkiye’deki aydınlar kendilerini soyut ve entelektüel düzeye hapsetmiş, toplumsal ihtiyaçların ağırlık noktalarıyla buluşabilmeyi ne yazık ki unutmuş. Elit kalmış, sisteme güçlü muhalefet yapmıyor. Ama bu böyledir diye de aydınlara yaklaşmamak doğru değil. Biz onlarla buluşmayı esas aldık.

ABONE FORMU

12 AYLIK

20 EURO

24 AYLIK

40 EURO

İsim:

Adres:

Telefon:

Banka Adı:

Hesap No:

TARİH:
YAPAN:

İMZA:

ABONE

NEWAYA JIN

Kempstraat 10 2572 GH
’s-GRAVENHAGE
Nederland

Tel.: 0031 652152768
Fax: 0031 492516260

Banka ismi: Postbank
Hollanda İçi: 9522686

Hollanda Dışı:
IBAN: NL50 PSTB0009522686 BIC: PSTBNL21

Yukarıda işaretlediğim sürenin bitiminden önce iptal etmediğim takdirde abone süresinin normal tarife üzerinden uzatılmasını ve ücretini ödemesi kabul ediyorum.

DUYURU!

Newaya Jin Gazetesi olarak esas amacımız, gazetemizi tüm kadınların ortak platformu yapabilmek ve hepimizin sesi haline getirebilmek. Sesimize ne kadar çok ses katılırsa, o kadar gür ve kararlı çıkar. Bunun için; her kadın ve kadınlara yana olmak isteyen her erkek doğal çalışmamızdır. Bizler her okuyucumuzu aynı zamanda gazetemizin gönüllü çalışanı olarak görüyoruz. Bulduğunuz her ülkede, şehirde ve mahallede göndereceğiniz her haber gazetemizi daha güçlü kılacaktır. Bu nedenle herkesi Newaya Jin’e katkıda bulunmaya ve muhabiri olmaya çağırıyoruz.

Gazetemizde yayınlanmasını istediğiniz reklam ve ilanlarınız için telefon numaramız: 00 31 652152768